

**CZYTAJ
NAS:**

• **CO TYDZIEŃ
W GAZECIE**
• **CODZIENNIE
W INTERNECIE**

Nr 45 (967)
WTOREK 08.11.2022

NOWY KURIER
mławski.pl

ISSN 1731-9056 NR INDEKSU 382302
NAKŁAD PONIZEJ 15000 EGZ.

CENA 2,80 zł
(w tym 5% VAT)

DZIERZGOWO GRUDUSK LIPOWIEC MŁAWA RADZANÓW STRZEGOWO STUPSK SZREŃSK SZYDŁOWO WIECZFŃA WIŚNIEWO

DWOJE MŁAWIAN Z ZARZUTAMI HANDLU NARKOTYKAMI

MŁAWSCY KRYMINALNI ZATRZYMALI NA TERENIE MŁAWY 29-LETNIĄ KOBIETĘ ORAZ JEJ 45-LETNIEGO PARTNERA PODEJRZANYCH O POSIADANIE I HANDEL NARKOTYKAMI. POLICJANCI ZABEZPIECZYLI AMFETAMINĘ I MARIHUANĘ WARTĘ NA RYNKU PONAD 12 TYS. ZŁ. ZATRZYMANYM GROZI KARA DO 10 LAT POZBAWIENIA WOLNOŚCI, SĄD ZASTOSOWAŁ WOBEC NICH ARESZT NA OKRES 3 MIESIĘCY. **S. 5**

REKORDOWA KWESTA

TRADYCJA || **S. 3**

■ Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej w okresie ostatnich 15 lat zebrało prawie 50 tysięcy złotych na renowację 27 zabytkowych grobów. W tym roku także zorganizowano kwestę i okazała się rekordowa. Zebrano prawie osiem tysięcy złotych.

PODPALIŁ SAMOCHÓD SĄSIADOWI

NA SYGNALE || **S. 3**

■ Mławscy policjanci zatrzymali podejrzanego, który dzień wcześniej podpalił wnętrze samochodu na jednej z prywatnych posesji w Mławie. Sprawcą okazał się sąsiad pokrzywdzonego. Usłyszał już zarzuty, grozi u kara do 5 lat pozbawienia wolności.

MEMORIAŁU GRZEGORZA MORAWSKIEGO

SPORT || **S. 16**

■ Za nami druga edycja Memoriału Grzegorza Morawskiego – turnieju siatkarskiego kobiet, w którym zmierzyły się ze sobą i zapewniły kibicom wspaniałe, emocjonujące sportowe widowisko drużyny ekstraklasy i I ligi polskiej siatkówki.

JAK NA EMERYTURĘ, TO KIEDY NAJLEPIEJ?

W marcu seniorów czeka rekordowa waloryzacja świadczeń. Czy w związku z tym warto teraz przejść na emeryturę, czy może jeszcze poczekać – to dylemat osób, które mają odpowiedni wiek emerytalny lub niebawem go osiągną. I jaka tu rada?

Sejm uchwalił w miniony czwartek nowelizację ustawy o waloryzacji rent i emerytur. Zgodnie z nią emerytury i renty w 2023 r. wzrosną o prognozowany obecnie wskaźnik 13,8 proc. Obowiązywać będzie waloryzacja procentowo-kwotowa, a minimalna podwyżka wyniesie 250 zł. Zgodnie z nowelizacją minimalne świadczenia wyniosą 1588,44 zł brutto – obecnie jest to 1338,44 zł brutto. Ostateczny wskaźnik waloryzacji będzie znany, jak GUS poda w styczniu 2023 r. poziom inflacji i wzrostu wynagrodzeń w 2022 r.

Jednak będzie rekordowa waloryzacja i ci, którzy mają odpowiedni wiek emerytalny lub niebawem go osiągną (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn) są w kropce – czy przejść na emeryturę i skorzystać z rekordowej

waloryzacji, czy może dalej jeszcze pracować?

Z punktu widzenia państwa, które dopłaca budżetu do systemu emerytalno-rentowego, opcja druga jest oczywiście korzystniejsza, bo chociażby trzeba będzie mniej wydać na waloryzację świadczeń, a ta pochłonie w przyszłym roku grubo ponad 40 mld zł.

Jednak to nie Skarb Państwa będzie żyć z emerytury już do końca swoich dni, amy. W związku z tym decyzja o przejściu na emeryturę musi być dobrze przemyślana. Bo jak mówił klasyk, są plusy dodatnie i plusy ujemne, a przejście na zasłużony odpoczynek po wielu latach pracy i emerytura są plusem. I musimy dobrze pomyśleć, żeby tych plusów dodatnich było więcej.

To, w jakim miesiącu przejść na emeryturę, to oczywiście decyzja każdego

z nas, indywidualna sprawa każdego ubezpieczonego. I nikt nas do niczego nie może zmusić.

— Każdy z nas powinien sam podjąć taką decyzję, biorąc pod uwagę wszystkie argumenty za i przeciw. Zachęcam do skorzystania z naszego kalkulatora eme-

rytalnego oraz z doradców emerytalnych. Te możliwości, które daje nam ZUS, mogą pomóc w podjęciu decyzji — stwierdziła niedawno w rozmowie z PAP prof. Gertruda Uścińska, prezes ZUS.

Jednak im dłużej pracujemy, im później zaczniemy pobierać świadczenie, tym kwota naszej emerytury będzie wyższa.

— Jeden rok to nawet 15 proc. Jeżeli pracujemy, to na nasze konto emerytalne wciąż wpływają składki, a cały zebrany kapitał jest corocznie waloryzowany — w tym roku 9,33 proc. Ponadto do obliczeń przyjmuje się krótsze trwanie życia — wyjaśniła prof. Uścińska.

I to jest jeden z czynników, który należy mocno wziąć pod uwagę, bo krótsze trwanie życia podbija emeryturę. Tablice GUS służą ZUS do wyliczania emerytur od 1 kwietnia do końca marca przyszłego roku. Aby obliczyć wysokość świadczenia,

należy podzielić kwotę składek zgromadzonych na koncie w ZUS przez przeciętne dalsze trwanie życia.

Najnowsza tablica z marca tego roku pokazuje, że w porównaniu z poprzednim rokiem po raz drugi mamy spadek średniego trwania życia (nie dziwi to, zważywszy, że w ubiegłym roku zmarło 519,5 tys. osób – to o ponad 42 tys. więcej niż w 2020 r.). Średnie trwanie życia 60-latką obniżyło się o 8,8 miesiąca, a 65-latką o 8,1 miesiąca. To fatalna wiadomość, bo oznacza, że będziemy przynajmniej statystycznie żyć krócej, ale na otarcie łez będziemy dostawać nieco wyższą emeryturę. Co lepsze, to niech każdy sam wybiera, ale na pewno podejmując decyzję o przejściu na emeryturę, trzeba wziąć pod uwagę właśnie tablice GUS z średnim trwaniem życia i waloryzację składek emerytalnych, jak też samych świadczeń.

Wyliczenie, komu co się bardziej opłaca, nie jest proste, ale zdaniem niektórych ekspertów dobrym miesiącem na przejście na emeryturę będzie luty.

— To rzeczywiście idealny moment. Kapitał emerytalny obejmie waloryzacja kwartalna, a świadczenie w praktyce od razu będzie zwaloryzowane. Nadal będą obowiązywać korzystne tablice dalszego trwania życia, od których zależy wysokość świadczeń. Na dodatek senior nie straci przyszłorocznej trzynastej emerytury, która jest wypłacana w kwietniu — tłumaczył Łukasz Kozłowski, główny ekonomista Federacji Przedsiębiorców Polskich w Business Insider.

Dlaczego przejście na emeryturę później może być mniej korzystne? Z dwóch powodów. Po pierwsze, nie skorzystamy z marcowej waloryzacji, która przecież będzie rekordowa. A po drugie, od 1 kwietnia będą obowiązywać nowe tablice GUS z przeciętnym trwaniem życia i zanosi się, że ono podskoczy, a tym samym obniży nieco przyszłe nasze świadczenia.

Planując przejście na emeryturę później, trzeba mieć też na uwadze coroczną waloryzację składek, która jest w czerwcu. Ta też pewnie będzie wysoka i na naszym koncie może przybyć sporo złotych, co oczywiście przełoży się na wysokość przeszłej emerytury.

Andrzej Mielnicki

SPOTKANIE AUTORSKIE Z JOANNĄ WTULICH

W Zespole Placówek Oświatowych nr 2 w Mławie odbyło się spotkanie autorskie z pisarką Joanną Wtulich.

Jak zostać pisarzem? Gdzie i jak pisać? Jak przygotować się do pisania? Na te i inne pytania odpowiadała młodzieży pisarka Joanna Wtulich. Autorka wielu książek m.in.: „Za kulisami”, „Trylogii lwowskiej” czy „Sagi napoleońskiej” gościła w Zespole Placówek Oświatowych nr 2 w Mławie. Pani Joanna opowiedziała o swoim warsztacie pisarskim, inspiracjach i procesie

tworzenia. Odpowiadała na pytania uczestników spotkania, którymi byli uczniowie klas ósmych oraz nauczyciele. Spotkanie zorganizowano w ramach realizacji Naro-

dowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 ze Środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Informacja: Agnieszka Puzio-Dębska

REKORDOWA KWESTA NA REWITALIZACJĘ ZABYTKOWYCH GROBÓW

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej w okresie ostatnich 15 lat zebrало prawie 50 tysięcy złotych na renowację 27 zabytkowych grobów. W tym roku także zorganizowano kwestę i okazała się rekordowa. Zebrano prawie osiem tysięcy złotych.

Jednym z obszarów działalności Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej jest rewitalizacja zabytkowych grobów. Towarzystwo próbuje uratować to, co zostało do uratowania. Możemy to czynić, jeśli uda się zebrać odpowiednie środki pieniężne.

Pierwszą kwestę publiczną w celu zdobycia środków finansowych na renowację starych grobów, Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej zorganizował w 2005 roku. Inicjatorem ratowania zabytków mławskiego cmentarza był dr Przemysław Miecznik, ówczesny prezes TPZM.

Członkowie Towarzystwa oraz przedstawiciele lokalnych władz samorządowych kwestowali na ten cel. Dzięki hojności mieszkańców Mławy i gości odwiedzających cmentarz w dniu Wszystkich Świętych udało się odrestaurować m.in. pomnik nagrobny bohaterskich żołnierzy Polskiej Organizacji Wojskowej i Armii Krajowej oraz jedną

Fot. D. Krawiec

W OKRESIE
OSTATNICH
15 LAT ZEBRANO
49.610,99 ZŁ.
SUMA TA
POZWOLIŁA
NA RENOWACJĘ
27 GROBÓW.

w swoim rodzaju kapliczkę grobową rodziny Rudowskich.

W okresie ostatnich 15 lat zebrano 49.610,99 zł. Suma ta pozwoliła na renowację 27 grobów. W ciągu ostatnich trzech lat ze względu na ograniczenia wynikające z pandemii Covid 19, przeprowadzenie kwesty było niemożliwe.

W roku bieżącym kiedy tylko takie możliwości się pojawiły, zorganizowaliśmy kolejną kwestę.

Z wielkim zadowoleniem informuję że zbiórka była rekordowa, udało się zebrać

prawie osiem tysięcy złotych, a konkretnie – 7.747 zł i 60 gr, 15 funtów brytyjskich i 7 euro. W zbiorce uczestniczyło 11 osób, w tym władze miasta i powiatu oraz członkowie towarzystwa.

Pragnę podziękować wszystkim darczyńcom

za kolejny wyraz hojności. Dziękuję również ks. kan. Sławomirowi Krasieńskiemu – dziekanowi mławskiemu, za wsparcie i promowanie tej szlachetnej idei, ponadto dziękuję władzom samorządowym i wszystkim pozostałym uczestnikom

zbiórki, którzy przyczynili się do pozyskania tak znaczącej sumy.

Zarząd Towarzystwa po konsultacji z ks. proboszczem wkrótce wybierze zabytkowe nagrobki, które wymagają pilnej renowacji.

Henryk Antczak

REKLAMA

przetarg

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 37 ust. 1, art. 38, art. 40 ust. 1 pkt 1, art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.), oraz zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2014 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490)

WÓJT GMINY RADZANÓW ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości położonych w gminie Radzanów.

Pozycja 1

Nieruchomość zabudowana położona w obrębie **Gradzanowo Zbąskie**, oznaczona w ewidencji gruntów jako działki o numerach ewidencyjnych **250/1 i 251**, o powierzchni łącznej **0,0500 ha**, w tym Bi – 0,0500 ha. Przedmiotowa nieruchomość zabudowana jest budynkiem świetlicy o powierzchni użytkowej 195 m². Przedmiotowa nieruchomość w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów przeznaczona jest pod tereny przestrzeni publicznej. Dla nieruchomości założona jest księga wieczysta nr PL1M/00037921/2, prowadzona przez IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Mławie. Nieruchomość nie posiada obciążeń. **Cena nieruchomości 72.560,00 zł + 16.688,80 zł (23-proc. VAT) = 89.248,80 zł (brutto)**. Wadium wynosi 8.924,88 zł.

Pozycja 2

Nieruchomość niezabudowana położona w obrębie **Cegielnia Ratowska**, oznaczona w ewidencji gruntów jako działka o numerze ewidencyjnym **69**, o powierzchni **1,0000 ha**, w tym Lzr-RV1 – 0,3100 ha, RV1z – 0,6900 ha. Przedmiotowa nieruchomość w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów przeznaczona jest pod zalesienie. Dla nieruchomości założona jest księga wieczysta nr PL1M/00050047/8, prowadzona przez IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Mławie. Nieruchomość nie posiada obciążeń. **Cena nieruchomości 19.630,00 zł + 4.514,90 zł (23-proc. VAT) = 24.144,90 zł (brutto)**. Wadium wynosi 2.414,49 zł.

Pozycja 3

Nieruchomość niezabudowana położona w obrębie **Bońkowo Kościelne**, oznaczona w ewidencji gruntów jako działka o numerze ewidencyjnym **114**, o powierzchni **0,1700 ha**, w tym RIVb – 0,1700 ha. Przedmiotowa nieruchomość w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów przeznaczona jest pod zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Dla nieruchomości założona jest księga wieczysta nr PL1M/00012199/0, prowadzona przez IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Mławie. Nieruchomość nie posiada obciążeń. **Cena nieruchomości 30.670,00 zł + 7.054,10 zł (23-proc. VAT) = 37.724,10 zł (brutto)**. Wadium wynosi 3.772,41 zł.

Pozycja 4

Nieruchomość niezabudowana położona w obrębie **Bońkowo Kościelne**, oznaczona w ewidencji gruntów jako działka o numerze ewidencyjnym **111**, o powierzchni **0,1000 ha**, w tym RIVb – 0,1000 ha. Przedmiotowa nieruchomość w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów przeznaczona jest pod zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Dla nieruchomości założona jest księga wieczysta nr PL1M/00012199/0, prowadzona przez IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Mławie. Nieruchomość nie posiada obciążeń. **Cena nieruchomości 18.850,00 zł + 4.335,50 zł (23-proc. VAT) = 23.185,50 zł (brutto)**. Wadium wynosi 2.318,55 zł.

Przetarg na nieruchomości odbędzie się w dniu 15.12.2022 r. o godz. 9.00 w Urzędzie Gminy Radzanów (pokój nr 20).

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie organizatorowi przetargu wadium w podanej wysokości do dnia 09.12.2022 r. wyłącznie na rachunek: Bank Spółdzielczy w Raciążu o. Szreńsk, nr 55 8233 1014 0007 0120 2011 0004. O dotrzymaniu wyznaczonego terminu świadczy data wpływu wadium na ww. konto.

**WÓJT GMINY RADZANÓW
Przemysław Pakuszewski**

PODPALIŁ SAMOCHÓD SĄSIADOWI

Mławscy policjanci zatrzymali podejrzanego, który dzień wcześniej podpalił wnętrze samochodu na jednej z prywatnych posesji w Mławie.

Sprawcą okazał się sąsiad pokrzywdzonego. Do zdarzenia doszło w piątek 28 października wieczorem. Zatrzymany usłyszał już zarzuty, grozi u kara do 5 lat pozbawienia wolności.

— Podejrzanym, to 40-letni mławianin — poinformowała asp. szt. Anna Pawłowska, oficer prasowy Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

— W momencie zatrzymania miał w organizmie ponad 3,5 promila alkoholu.

Jak wynika ze wstępnych ustaleń policjantów pracujących na miejscu zdarzenia, sprawca wszedł na teren prywatnej posesji, gdzie zaparkowane było audi. Otworzył drzwi pojazdu, wlał do środka łatwopalną ciecz i podpalił. Zniszczeniu uległo

wnętrze pojazdu. Właściciel powiadomił Policję.

— Zatrzymany i osadzony w policyjnym areszcie podejrzany, którym okazał się sąsiad zgłaszającego, 30 października usłyszał zarzuty, grozi mu kara do 5 lat pozbawienia wolności — dodaje asp. szt. Anna Pawłowska.

Postępowanie prowadzi mławska komenda Policji.

REKLAMA

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz.U z 2021 r., poz. 1899, z późn. zm.)

WÓJT GMINY STUPSK

informuje, że w dniach od 09.11.2022 r. do 30.11.2022 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Stupsku zostanie wywieszony wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży. Wykaz zamieszczony zostanie również na stronach internetowych urzędu. Wykaz obejmuje działkę nr 157/1 położoną w miejscowości Konopki.

SESJA MŁODZIEŻOWEJ RADY MIASTA

W środę 26 października 2022 r. odbyła się IV Sesja Młodzieżowej Rady Miasta Mława. Wzięło w niej udział 20 radnych (na 25) – przedstawicieli mławskich szkół publicznych i niepublicznych.

Młodych radnych podczas sesji odwiedził zastępca burmistrza Szymon Zejer. Opowiedział młodzieży o zakończonych i planowanych do realizacji inwestycjach miasta z których młodzież będzie mogła korzystać (remont i nadbudowa sali kina, budynków muzeum i biblioteki, modernizacja kortów tenisowych), w przystępny sposób przedstawił części składowe mławskiego budżetu (młodzi radni wyrazili swoje zdziwienie jak dużą pozycją w budżecie stanowią wydatki na oświatę).

Burmistrz zachęcił radnych do włączenia się w pracę na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Zachęcał do aktywności, do dzielenia się swoimi pomysłami, ale jednocześnie również do włączenia się w ich realizację.

Z racji wakujących stanowisk w prezydium rady przeprowadzono wybory. Nowo wybraną Przewodniczącą Rady, wybraną w głosowaniu tajnym została Zuzanna Olszak, uczennica I Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Wyspiańskiego w Mławie, jej zastępcą Kacper Witek (również I LO), skarbnikiem - Anna

Pawłowska (Zespół Szkół nr 4).

Młodzież długo dyskutowała nad swoim planem pracy na najbliższy czas.

Zawiazali 3-4 osobowe zespoły, które zajmą się konkretnymi inicjatywami.

Postanowili, że na kolejną sesję młodzieżowej rady zaproszą dyrektorów: Miejskiego Domu Kultury oraz Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, żeby bliżej zapoznać się z ofertą jednostek oraz ewentualnie zasugerować, jak można wzbogacić ofertę o oczekiwane przez młodzież wydarzenia.

Informacja UMM

Z RACJI
WAKUJĄCYCH
STANOWISK
W PREZYDIUM
RADY
PRZEPROWA-
DZONO WYBORY.

WSPARCIE DLA DZIECI DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W SZKOLE

W piątek 21 października 2022 r. Miasto Mława zakończyło przebudowę ulicy Leszczyńskiego. Dzień później rozpoczęło prace na ul. Cichej.

W dniach 27-28 października 2022 Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Mławie we współpracy ze Stowarzyszeniem „Bliżej Dziecka” z Warszawy zorganizował szkolenie dla pedagogów i psychologów szkolnych pt. „Trening pewności siebie - Program wsparcia dla dzieci doświadczających przemocy rówieśniczej”.

Trening pewności siebie (TPS) jest metodą opracowa-

waną przez Stowarzyszenie „Bliżej Dziecka” i przeznaczoną do pracy z dziećmi doświadczającymi dręczenia ze strony

rówieśników.

Celem TPS jest podnoszenie poczucia własnej wartości u poszkodowanych oraz nauka asertywności i nawiązywania pozytywnych relacji w grupie.

Z badań IBE (2015) wynika, że 10% dzieci w polskich szkołach doświadcza prze-

Z badań IBE (2015) wynika, że 10% dzieci w polskich szkołach doświadcza przemocy ze strony rówieśników w sposób częsty i regularny

mocy ze strony rówieśników w sposób częsty i regularny.

Długofalowe doświadczenie przemocy ma bardzo nega-

tywny wpływ na funkcjonowanie dziecka - może powodować choroby somatyczne, depresję, obniżone poczucie własnej wartości, spadek motywacji, izolację społeczną. Bycie ofiarą to traumatyczne przeżycie dla wielu dzieci.

Celem szkolenia jest przygotowanie pedagogów i psychologów ze szkół i poradni do samodzielnego realizowania TPS dla dzieci poszkodowanych na terenie swoich placówek.

W szkoleniu uczestniczy 23 specjalistek i specjalistów z całego powiatu mławskiego.

Szkolenie odbywa się w ramach projektu pt. „Wsparcie dla dzieci doświadczających przemocy rówieśniczej” realizowanego z dotacji programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach funduszy EOG.

Informacja Stowarzyszenia

DWOJE MIESZKAŃCÓW MŁAWY Z ZARZUTAMI HANDLU NARKOTYKAMI

Mławscy kryminalni, realizując czynności na podstawie własnych ustaleń, zatrzymali na terenie Mławy 29-letnią kobietę oraz jej 45-letniego partnera, podejrzanych o posiadanie i handel narkotykami.

Policjanci zabezpieczyli amfetaminę i marihuanę, warte na rynku ponad 12 tys. zł. Zatrzymanym grozi kara do 10 lat pozbawienia wolności, sąd zastosował wobec nich areszt na okres 3 miesięcy — poinformowała asp. szt. Anna Pawłowska, oficer prasowy Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

Do zatrzymania doszło tuż przed świątecznym weekendem.

— Mławscy kryminalni, realizując czynności na podstawie prowadzonych od pewnego czasu ustaleń, zatrzymali na terenie Mławy 29-letnią kobietę oraz jej 45-letniego partnera, którzy podejrzani są o handel i posiadanie znacznej ilości narkotyków — kontynuuje asp. szt. Anna Pawłowska. — W ich mieszkaniu oraz użytkowanych przez nich pomiesz-

Szacowana wartość rynkowa zabezpieczonych środków odurzających, to ponad 12 tys. złotych

zeniach, policjanci odnaleźli ponad 4 tysiące porcji handlowych amfetaminy oraz znaczącą ilość marihuany. Szacowana wartość rynkowa zabezpieczonych

środków odurzających, to ponad 12 tys. złotych.

Jak wynika ze wstępnych ustaleń śledczych, para zajmowała się handlem narkotykami, czyniąc sobie

ZATRZYMANI ZOSTALI
ARESZTOWANI NA OKRES
3 MIESIĘCY. GROZI IM
DO 10 LAT WIĘZIENIA.

z tego stałe źródło dochodu. Usłyszeli już prokuratorskie zarzuty handlu i posiadania znacznej ilości narkotyków.

Na wniosek prokuratora rejonowego, decyzją sądu

zatrzymani zostali aresztowani na okres 3 miesięcy. Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, grozi im kara do 10 lat pozbawienia wolności.

Trwają dalsze czynności w śledztwie, realizowane przez mławską Policję pod nadzorem prokuratora rejonowego.

Fot. Materiały KPP

ZOBACZ WYSTAWĘ I SPEKTAKL, UCZCIJ NIEPODLEGŁĄ I POBIEGAJ

W najbliższych dniach będziemy mogli obejrzeć wystawę czasową w muzeum, uczcić niepodległą Polskę, pobiegać pod okiem wykwalifikowanych trenerów na stadionie i pojechać do Warszawy na spektakl „Castor et Pollux”.

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej zaprasza na otwarcie wystawy czasowej „Dawne zawody w miniaturze” z dioramami autorstwa Elżbiety Marcinkowskiej-Wilczyńskiej we wtorek 8 listopada 2022 r. o godz. 12:00. Ekspozycja prezentuje życie codzienne i pracę rzemieślników. Składa się na nią 15

dioram przedstawiających dawne zawody, wśród nich: modystkę, szwaczkę kołder, garncarza, czy lutnika. Wystawa „Dawne zawody w miniaturze” została przygotowana przez Muzeum Domków Lalek, Gier i Zabawek w Warszawie. Będzie ją można oglądać do końca roku.

W piątek 11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości. Mławskie obchody tradycyjnie rozpoczniemy mszą św. o godz. 10:00 w kościele pw. Świętej Trójcy. Następnie ich uczestnicy przejdą do parku miejskiego, gdzie przy pomniku Józefa Piłsudskiego

Diorama z kowalem

rozpocznie się oficjalna uroczystość.

Zwieńczeniem obchodów będzie XXXI Bieg Niepodległości ulicami wokół parku (początek o 12:30). Więcej informacji na temat tego ostatniego, w tym regulamin i karta zgłoszeniowa do pobrania na stronie internetowej Urzędu Miasta Mława.

Cały czas do wspólnego rekreacyjnego biegania (nie na wyścigi) w ramach spotkań z cyklu „Biegaj w Mławie” zachęca Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie. Spotykamy się w soboty o 9:00 na Stadionie Miejskim im. Ireny Szewińskiej

w Mławie. Zajęcia są prowadzone pod okiem wykwalifikowanych trenerów.

Miejski Dom Kultury w Mławie organizuje wyjazd do Warszawskiej Opery Kameralnej na spektakl „Castor et Pollux” w niedzielę 13 listopada (odjazd z przystanku MKM przy kościele pw. Świętej Trójcy o godz. 15:00). Oferta jest skierowana do wszystkich pełnoletnich mieszkańców Mławy. Koszt wyjazdu to 80 zł. Liczba miejsc jest ograniczona. Wpłaty będą przyjmowane do 4 listopada 2022 r. w kasie Miejskiego Domu Kultury w Mławie. Oprac. KN

NIETYPOWE ZADUSZKI W MŁAWIE (cz. 2.)

nnym zwyczajem było urządzenie nawet do początków XX wieku wieczorów zaduszkowych. Na progach domów wystawiano potrawy i alkohol dla zmarłych dusz. Zakazywano wykonywania niektórych prac domowych jak klepanie masła, maglowania, tkania, picia siewki, wylewania piwa, a nawet spluwania, ponieważ dusze zmarłych nawiedzały miejsca, w których przebywały za życia.

Obecnie obchodzenie Dnia Zadusznego bardzo się zmieniło. Nie praktykuje się już obrzędu Dziadów, w trakcie którego przywoływano dusze zmarłych na obrzędową ucztę, podróżuje się wieczorem i nocą między 1 a 2 listopada, jeśli trzeba dojechać do określonego celu.

Pozostał zwyczaj przyszywania grobów jesiennymi kwiatami i palenia zniczy. Dzień Wszystkich Świętych i Zaduszki są okazją do zadumy nad przemijaniem rzeczy doczesnych i ostatecznym losem człowieka.

ZADUSZKI W MŁAWIE W 1945 ROKU

Dziwne nietypowe, a nawet niebezpieczne były Zaduszki w Mławie w 1945 roku. Zakończyła się II wojna światowa i brutalna okupacja hitlerowska. Zmęczeni ponurymi dniami okupacyjnej rzeczywistości mieszkańcy Mławy, zapragnęli w Dzień Zaduszny zapalić świeczki na grobach najbliższych, poległych na wojnie i zamordowanych

przez niemieckich okupantów. Zastanawiano się nad przyszłością, która nie rysowała się wcale dobrze. Wydawało się, że wreszcie będzie można w spokoju i zadumie obchodzić tradycyjne uroczystości zaduszkowe. Niestety w tym dniu nie było im to dane, a spowodowane było pewnym wydarzeniem.

Zdarzenie to miało miejsce w centrum Mławy 2 listopada 1945 roku, w porze wieczornej w dniu Zaduszek.

Był to więc okres gromadnego odwiedzania grobów na cmentarzu parafialnym w Mławie. Zostało opisane w meldunku ppor. Kulika, zastępcy Komendanta Powiatowego MO w Mławie, przesłanym do Komendy Wojewódzkiej MO w Warszawie. Warto przytoczyć jego fragmenty.

Około godz. 17.30 Pow. Komenda M.O. została zaalarmowana, że w restauracji Wiśniewskiego w Mławie, ul. St. Rynek 16 wybuchła awantura. Na miejsce awantury wysłano 8-miu milicjantów. Po wejściu milicjantów do lokalu, milicjanci stwierdzili, że trzech funkcjonariuszy U.B.P., naczelnik więzienia w Mławie ppor. Marczuk oraz cywil Banas Fe. bili znajdujących się w lokalu gości, sterroryzowali znajdujących się (wyraz nieczytelny) Wojsk Polskich Kwiatkowskiego Tadeusza, zrywając mu odznaki wojskowe.

Chorąży Zakrzewski z Pow. Komendy M.O. zwrócił się do funkcjonariuszy U.B.P.

żeby się uspokoili i odprawiali pijanego st. Sierżanta z U.B.P., który rewolwerem wręku bił ludzi. Po upomnieniu dał rozkaz odprowadzenia st. Sierżanta do K-dy Pow. M.O. W odpowiedzi na to pijani funkcjonariusze U.B.P. rzucili się na milicjantów. Naczelnik Więzienia ppor. Marczuk uderzył chor. Zakrzewskiego w twarz. Po kilkuminutowym szamotaniu Milicja unieszkodliwiła pijanych: st. sierż. i Naczelnika Więzienia i odprowadziła do Komendy Pow. Świadcami zajścia w restauracji byli obecni Starosta Powiatowy wraz z Wicestarostą.

„ZA PÓŁ GODZINY WAS ROZWALIMY”

Gdyby całe zajście zakończyło się wyprowadzeniem pijanych funkcjonariuszy UB, można by je potraktować jako zwykłą awanturę. Być może pomstowano by tylko na ubeków, że nie szanują święta kościelnego i urządzają pijackie awantury. Nikt specjalnie nie przejmował się takim zajściem, których w tym czasie było wiele. Wydarzenie te miało jednak swój ciąg dalszy:

(za odchodzącymi milicjantami) ktoś z U.B.P. krzyknął „za pół godziny was rozwalimy”. Następnie do Milicji odkryli ogień z broni bocznej, automatów, oświetlając drogę rakietami. Po powrocie milicjantów do budynku Komendy Pow. zauważono funkcjonariuszy U.B.P. okrążających budynek Komendy

Pow. Następnie funkcjonariusze U.B.P. odkryli ogień z R.K.M.-u i automatów od strony więzienia i ulicy Krzynowłodzkiej. (...) Grupa funkcjonariuszy z U.B.P. usiłowała wtargnąć do budynku Komendy Powiatowej, jednak posterunek szturmowy nie pozwolił się zbliżyć. Do budynku wpuszczono Kier. Pow. U.B.P. wraz z zastępcą, którym oddano zatrzymanego st. sierż. Po upływie kilku minut st. sierż. wrócił powtórnie uzbrojony w karabin, strzelając do budynku K-Dy Pow., żadnych ofiar z obu stron nie było. Naczelnika więzienia po udzieleniu mu wskazówek oszanowaniu honoru munduru wojskowego zwolniono.

CHAOTYCZNA WYMIANA OGNI

Przedstawiony meldunek nie oddaje grozy zdarzenia, które stanowiło poważne zagrożenie dla życia mieszkańców miasta. Użycie erkaemów i broni automatycznej do ostrzału budynku znajdującego się w centrum miasta było skrajnie nieodpowiedzialne. W raporcie nie wspomniano, że milicjanci na atak odpowiedzieli ogniem, strzelając m.in. w kierunku cmentarza.

Wywiązała się chaotyczna wymiana ognia. Ponieważ było już ciemno strzelano na wszystkie strony. Całe zdarzenie obejmowało teren znajdujący się między Placem 1 Maja a cmentarzem, na którym znajdowali się

ludzie będący na uroczystościach związanych z Zaduszkami. Jedni szli na cmentarz inni z niego wracali. Wszyscy znaleźli się w ciężkim położeniu.

Trzeba zwrócić uwagę, że cmentarz parafialny znajdował się w odległości około 300-400 metrów od rozgrywających się wypadków. Położony był na wzgórzu; był więc bardzo dobrym celem dla pocisków karabinowych. Znajdujący się przy grobach mieszkańcy Mławy znaleźli się w bardzo trudnej sytuacji. W każdej chwili można było zginąć od przypadkowej kuli.

Nie trudno sobie wyobrazić, że na cmentarzu wybuchła panika, nie tylko w części ostrzeliwanej ale i w pozostałej. Nikt nie wiedział co się stało, kto do kogo strzela i dlaczego. Pamiętajmy, że kilkanaście miesięcy temu trwała jeszcze wojna, ponadto w Mławie stacjonowali Rosjanie. W takiej sytuacji znalazł się Zbigniew Wawrzyński wraz z rodziną. Z jego relacji wynika, że przebywający na cmentarzu ludzie chronili się przed kulami za płytami nagrobnymi. On sam i inni uczestnicy znajdujący się na cmentarzu musieli ukrywać się za płytami nagrobków do późnego wieczora, ponieważ nie wiadomo było, czy strzelanina się zakończyła. Następnie chyłkiem, omijając ulicę Krzynowłodzką, i Narutowicza, uwięzieni na cmentarzach przez strzelaninę, zestresowani do maksymalnych granic mieszkańcy, opuszczali cmentarz parafialny. Całe zajście trwało około 2 godzin.

MIESZKAŃCY CHOWALI SIĘ PO PIWNICACH

Znacznie dosadniej opisał to zajście ppor. Święcicki, kie-

rownik Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Mławie:

„2 XI. 45 r. między pracownikami Pow. Urzęd. Bezp. Publ. a pracownikami M.O. wyrosła bójka, która rozpoczęła się w restauracji pomiędzy pijanymi pracownikami Milicji Obywatelskiej a pracownikami Pow. Urzęd. Bezp. Publ. a skończyła się tym, że były użyte karabiny maszynowe i na ulicach Mławy wywiązała się cała walka, co mieszkańcy miasta przyjęli za cały front i byli zmuszeni chować się po piwnicach, dzięki jakimś cudem nie było ofiar ze strony walczących, a także mieszkańców miasta.

Przedstawione zdarzenie pokazuje dobitnie, jakie relacje panowały między dwiema służbami tego samego resortu. Napięcie na linii MO i PUBP w Mławie od momentu powstania obu służb było wyjątkowo drażliwe.

Wystarczyła pospolita bójka, wywiązanie się zobowiązków funkcjonariuszy MO, którzy zlikwidowali zajście kompromitujące UB, aby doszło do bitwy zagrażającej życiu mieszkańców.

Zajście wykazało też, jaki był stosunek UB do mieszkańców miasta. Było to najgroźniejsze zdarzenie rzutujące na stan stosunków między milicją a bezpieką.

Zapewne wielu uczestników Zaduszek 1945 roku na długo zapamiętało pobyt na cmentarzu parafialnym. Nowa władza i jej zbrojne ramie czyli UB i MO pokazały jak mogą w przyszłości traktować tradycję i święta wrodzącej się nowej, polskiej rzeczywistości.

Dr Leszek Arent, wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej

REKLAMA

Ogłoszenie o otwarciu likwidacji Stowarzyszenia STOWARZYSZENIE OBSZARÓW WIEJSKICH „PODKRAJEWIACY”

Likwidator STOWARZYSZENIA OBSZARÓW WIEJSKICH „PODKRAJEWIACY” z siedzibą w Podkrajewie, wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000428624, zawiadamia, że 08.11.2021 r. otwarto likwidację Stowarzyszenia. W związku z powyższym wzywa się wierzycieli, aby w terminie 14 dni od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili likwidatorom Stowarzyszenia swoje wierzytelności. Zgłoszenia można dokonać w formie pisemnej na adres Stowarzyszenia: Podkrajewo 19 D, 06-521 Wiśniewo.

Likwidatorzy Stowarzyszenia STOWARZYSZENIE OBSZARÓW WIEJSKICH „PODKRAJEWIACY” z siedzibą w Podkrajewie

16822otm1-a-M

Na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899, z późn. zm.)

BURMISTRZ MIASTA MŁAWA

podaje do publicznej wiadomości, że na stronie internetowej www.mlawa.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Mława oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława w dniu 08.11.2022 r. umieszczono na okres 21 dni wykaz nieruchomości niezabudowanej, będącej własnością Miasta Mława, a przeznaczonej do bezprzetargowego zbycia poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego (aportu) na podwyższenie kapitału zakładowego spółki.

17122otm1-a-M

REKLAMA

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.)

BURMISTRZ MIASTA MŁAWA

informuje, że w dniach od 8.11.2022 r. do 8.12.2022 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.mlawa.pl podano do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży. Wykaz obejmuje nieruchomość nr 10-4129/14 o pow. 0,0002 ha, położoną w Mławie przy ul. 3 Maja.

17022otm1-a-M

TO BĘDZIE TRUDNA ZIMA DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Z powodu wysokich kosztów ciepła i energii elektrycznej nadchodząca zima będzie trudna dla wielu polskich gospodarstw domowych. Dzięki zmianie nawyków – dotyczących m.in. korzystania z domowych sprzętów – mogą one obniżyć wysokość swoich rachunków.

Kluczową rolą państwa, samorządów i nas samych jest dziś to, żebyśmy zaczęli w końcu oszczędzać energię i korzystać z niej efektywnie. Mamy duży potencjał oszczędności energetycznej zarówno w naszych domach, jak i w przemyśle. I dziś jest czas, żeby go wdrożyć – podkreśla Remigiusz Nowakowski, prezes Dolnośląskiego Instytutu Studiów Energetycznych (DISE).

Jak wskazuje Komisja Europejska, oszczędzanie energii jest najszybszą i najtańszą reakcją na kryzys energetyczny, z którym boryka się w tej chwili Europa. 14 września br. Parlament Europejski głosował za zwiększeniem głównych celów dotyczących proponowanych zmian dyrektyw w sprawie energii odnawialnej (RED) oraz efektywności energetycznej (EED). Posłowie PE zwrócili się do krajów UE o redukcję o 40 proc. zużycia energii końcowej i o 42,5 proc. zużycia energii pierwotnej do 2030 roku (zgodnie z poziomem odniesienia z 2007 roku).

KE już w maju br. zaproponowała m.in. zwiększenie z 9 do 13 proc. wiążącego celu w zakresie efektywności energetycznej określonego w pakiecie „Fit for 55”, który stanowi część Europejskiego Zielonego Ładu. Jednocześnie – na podstawie ostatniego raportu Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) – KE wskazała, że oszczędności i znaczący spadek zużycia energii można uzyskać stosunkowo szybko dzięki zmianie stylu życia i dobrowolnym wyborom takim jak obniżenie temperatury ogrzewania, bardziej ekonomiczna jazda samochodem i przesiadka na transport publiczny, bardziej efektywne korzystanie z urządzeń gospodarstwa domowego i klimatyzacji oraz wyłączanie światła.

– Możemy wyróżnić kilka grup działań, które sami możemy podejmować, wpływając przy tym również na wysokość naszych rachunków za energię. Po pierwsze, są to działania po stronie inwestycyjnej, czyli ocieplenie naszych domów, termomodernizacja, ale także zakup urządzeń, które są energooszczędne i zużywają mniej energii, np. zmywarek, lodówek czy pralek, które mają klasę energetyczną A, A++. Im więcej tych plusów, tym lepiej – mówi Remigiusz Nowakowski.

Na optymalizację zużycia energii i niższe rachunki może wpłynąć zmiana codziennych nawyków dotyczących korzystania z urządzeń elektrycznych jak czajnik, laptop, piekarnik czy lodówka. Analiza przygotowana przez KAPE dla Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej pokazała, że może to się przełożyć na oszczędności na rachunkach sięgające kilkuset złotych rocznie. Dobrym przykładem jest tu chociażby odłączanie od zasilania laptopa, który ma w pełni naładowaną baterię – w ten sposób można obniżyć rachunek za energię o 27 zł w skali roku.

– Powinniśmy gasić światło w pomieszczeniach, z których nie korzystamy, obniżać temperaturę w domu i przykręcać kaloryfery, kiedy wietrzymy pomieszczenia, ponieważ wydatek energetyczny jest wtedy bardzo duży – podkreśla prezes DISE.

Praktycznych wskazówek, dzięki którym można obniżyć wysokość rachunków za energię, dostarcza też poradnik dla gospodarstw domowych www.forum-enerгии.eu/pl/analizy/toolbox opublikowany przez Forum Energii (interdyscyplinarny think tank zajmujący się transformacją energetyczną w Polsce). Ekspertiści wymieniają w nim ponad

30 konkretnych działań, które można wdrożyć łatwo i niewielkim kosztem jeszcze przed nadchodzącą zimą. W przypadku domów jednorodzinnych dotyczą one m.in. regulacji temperatury w pomieszczeniach, usprawnienia instalacji grzewczej, oszczędności ciepłej wody użytkowej i energii elektrycznej oraz skutecznej termoizolacji domu.

Według przyjętej w tym roku „Długoterminowej Strategii Renowacji Budynków” w Polsce spośród 14,2 mln budynków (z czego prawie 40 proc. to jednorodzinne budynki mieszkalne) nawet 70 proc. nie spełnia standardów efektywności energetycznej, duża ich część nie ma nawet izolacji cieplnej i w kolejnych latach będzie wymagała termomodernizacji. Także Forum Energii wskazuje, że w Polsce większość domów jest wysoce energochłonna, na co wpływają głównie niewłaściwie pracujące systemy wentylacyjne oraz słaba izolacja cieplna ścian, okien, dachów i podłóg, co przekłada się na duże straty ciepła.

– Większość budynków w Polsce została wybudowana przed dziesięcioleciem i jest w stanie, który wymaga szybkiego remontu. Zarówno pod kątem energetycznym, jak i pod kątem warunków bytowania w tych budynkach – podkreśla Jacek Siwiński, prezes zarządu VELUX Polska.

Z analizy Forum Energii wynika, że nawet skromny program modernizacyjny może się przyczynić do spadku zużycia energii o ok. 36 do nawet 60 proc. w przeciętnym polskim domu. Natomiast gdyby przeprowadzić taką modernizację w około jednej czwartej polskich domów, można byłoby zredukować krajowe zapotrzebowanie na energię końcową w cieple

o 9,4 proc. To zaś pozwoliłoby nie tylko obniżyć rachunki gospodarstw domowych, ale i poprawić bilans krajowego bezpieczeństwa energetycznego.

– Ważna jest również kwestia społecznej świadomości np. przy wyborze mieszkań. Zwracania uwagi na to, w jaki sposób one są zasilane w energię i ciepło, jaka jest ich wydajność energetyczna, jeśli chodzi o ściany i okna. To wszystko musimy brać pod uwagę, kiedy decydujemy się, gdzie będziemy mieszkać – mówi Remigiusz Nowakowski.

– W budynkach spędzamy 90 proc. naszego czasu, pracując, ucząc się i przede wszystkim odpoczywając. Dlatego musimy zapewnić sobie w tych budynkach dobre warunki życia – dodaje Jacek Siwiński. – Budynki, w których powietrze nie jest optymalne, w których nie ma właściwego doświetlenia, w których panuje wilgoć albo jest zagrzybienie, negatywnie wpływają również na zdrowie, naszą wydajność i samopoczucie. Z badania „Barometr Zdrowych Domów” wynika, że osoby mieszkające w takich właśnie budynkach postrzegają swoją jakość życia jako niższą.

Jak pokazała VII edycja raportu VELUX „Barometr Zdrowych Domów”, 17 proc. Polaków deklaruje, że mieszka w ubogich warunkach, a średnio co czwarty boryka się z brakiem dostępu do światła dziennego, wilgocią i grzybem, chłodem czy hałasem. W sumie dotyczy to 9,4 mln osób. Te zagrożenia związane z klimatem wewnątrz pomieszczeń przyczyniają się do wzrostu zachorowalności m.in. na astmę, ostre nieżyty nosa, egzemy czy alergię.

– Według szacunków WHO przeznaczenie 1 proc. PKB na poprawę warunków mieszkaniowych

odnosi dużo lepszy skutek, jeżeli chodzi o spadek zachorowalności na różne schorzenia w społeczeństwie, niż przekazanie tego samego procenta PKB na system ochrony zdrowia. To pokazuje, że renowacja budynków jest kluczem zarówno do transformacji energetycznej gospodarki, jak i lepszej kondycji mieszkańców – mówi prezes VELUX Polska. – Trzeba docierać szeroko do świadomości społeczeństwa, ponieważ żeby przeprowadzić termorenowację całych zasobów budowlanych, które w Polsce mamy, potrzebne są indywidualne decyzje właścicieli budynków, którzy uznają takie projekty za sensowne. Oni z jednej strony biorą pod uwagę rachunek ekonomiczny i oszczędności energii, ale z drugiej – bardzo ważnym elementem jest właśnie komfort i wpływ budynku na zdrowie. Jeżeli te argumenty dotrą do świadomości inwestorów, wtedy takich projektów będzie więcej.

Kompleksowa termomodernizacja domu to jednak kosztowna i czasochłonna inwestycja. Dlatego jeszcze przed zimą można wziąć pod uwagę np. wymianę stolarki okiennej. Nie wymaga to remontu całego poddasza, ale może znacznie poprawić panujące w domu warunki termiczne i przyczynić się do obniżenia rachunków. Dla przykładu wymiana okien dachowych na nowe trzyszybowe wiąże się z oszczędnością energii nawet do 28 proc. rocznie – wynika z szacunków przeprowadzonych przez VELUX. Ponadto dzięki takiej wymianie można też obniżyć temperaturę w pomieszczeniu o 1–2 stopnie, zachowując ten sam poziom komfortu termicznego, ponieważ nowe okna będą chroniły przed chłodem i stratami ciepła.

Kosztowniejsze działania można przeprowadzić ze wsparciem państwa. Jednym z takich narzędzi jest program Czyste Powietrze oraz ulga termomodernizacyjna sięgająca 53 tys. zł, która daje możliwość odliczenia takich wydatków od podstawy opodatkowania.

– Trzeba szukać rozwiązań i programów, które pozwolą przyspieszyć tempo renowacji budynków – podkreśla Jacek Siwiński. – Dziś istnieją pojedyncze programy wsparcia inwestorów w zakresie termorenowacji budynków, ale one są dalece niewystarczające i nie wszystkie grupy społeczne, których nie stać na wykonanie tego typu remontów, są przez nie zaopiekowane. Dlatego oczekujemy, że w przyszłości te programy będą bardziej ambitne, bardziej włączające i bardziej przystępne.

Z VII edycji badania „Barometr Zdrowych Domów” wynika, że 12 proc. Polaków o niskich dochodach nie jest obecnie w stanie utrzymać odpowiedniego ciepła w swoich domach, a 65 proc. deklaruje, że nie posiada wystarczających oszczędności, aby utrzymać swój standard życia przez okres dłuższy niż trzy miesiące w przypadku utraty przychodów. Tymczasem stopa inflacji jest na rekordowo wysokim poziomie, a Narodowy Bank Polski prognozuje dalszy wzrost cen energii ogółem o 30,9 proc. w 2023 roku. To zaś będzie pogłębiać problem ubóstwa energetycznego, z którym – jak oszacował Polski Instytut Ekonomiczny – w sumie boryka się dziś nawet 21 proc. polskich gospodarstw domowych. Komisja Europejska wskazuje, że poprawa efektywności energetycznej, której elementem jest również renowacja budynków, może pomóc ten problem ograniczyć.

Źródło: newseria.pl

NIE MÓW: „INNI MAJĄ GORZEJ”

— Kiedy rozmawiamy z osobą, która doświadcza kryzysu psychicznego, najgorsze, co możemy jej powiedzieć to: „wszystko będzie dobrze”?

— Katalog sformułowań, które robią krzywdę, czy zdań, które są odbierane jako bolesne, jest obszerny. W moim poczuciu jest więcej podobnych stwierdzeń, typu: „inni mają gorzej” lub „ja w twoim wieku”, albo „kiedyś tego nie było”. Sposobów na unieważnianie naszych emocji, samopoczucia, jest bardzo dużo i przybierają bardzo różną formę. Czasem są to bardzo nieprzyjemne komunikaty, jak wspomniane wcześniej „wszystko będzie dobrze”, ale czasem tylko pozornie mają pozytywny wydźwięk. Często przecież mówimy: „wszystko będzie dobrze” i nie mamy złych intencji. Nie życzymy przecież komuś źle, a jednak to stwierdzenie nie pomaga.

— Pani mówi też o tym, że izolacja, która dotknęła nas w czasie pandemii, samotność, stres, to wszystko sprawiło, że o różnych kwestiach zaczęliśmy rozmawiać bardziej otwarcie. Naprawdę?

— Myślę, że tak. Jeśli spojrzymy na dane Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę”, która prowadzi telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111, wyraźnie widać, że problemy związane ze zdrowiem psychicznym, z kryzysami natury psychicznej, zaczęły narastać przed pandemią. Przełomowym rokiem w telefonie zaufania był 2016, kiedy po raz pierwszy problemy ze zdrowiem psychicznym były najczęstszymi, z którymi zgłaszała się młodzież. To pokazuje również, że w tamtym czasie młodzież nie miała absolutnie z kim rozmawiać, a specjaliści z telefonu zaufania byli je-

dynymi, do których mogli się zwrócić. Dziś, choć to bardzo powolny proces, przybywa specjalistów w szkołach, kampanii edukacyjnych. Jest również coraz więcej inicjatyw rówieśniczych, dzięki którym można znaleźć osobę w tym samym wieku, z podobnymi problemami. Trzeba jednak zauważyć, że problemy psychiczne narastały przez ostatnie lata. Jednak dziś osoby, które proszą o pomoc lub mówią otwarcie o swoich problemach, bardzo mocno doświadczyły kryzysu psychicznego.

— W „Nie powiem ci, że wszystko będzie dobrze” porusza pani bardzo różne tematy – od anoreksji i depresji, ale też jest to stres w szkole czy choroba dwubiegunowa, ADHD.

— To są choroby, na temat których wielu z nas słyszało, ma jakieś wyobrażenie na ich temat. Najgorsze, że znamy je bardzo powierzchownie. Myśląc o ADHD mamy przed oczami obraz chłopaka, który rozrabia w szkole. Jest też błędne przekonanie, że z ADHD się wyrasta. To byłoby wspa-
niała wiadomość dla osób z ADHD, które bardzo chcą wyrosnąć z trudności, których doświadczają. Kiedyś rzadko można było spotkać osobę mówiącą, że zmagają się z problemem ADHD czy jest osobą w spektrum autyzmu. Dziś to się zmienia. Podobne mity związane są z depresją. To nie jest tylko wielki, obezwładniający smutek, a osoba z depresją leży w łóżku i patrzy w sufit. Taki obraz znamy z książek oraz filmów. O depresji wciąż wiemy niewiele, co powoduje, że czasem trudno ją rozpoznać, a tak naprawdę może dotyczyć każdego. Mało wiemy również o osobach z ADHD czy w spektrum autyzmu. Praca nad książką nauczy-

JAK RADZIĆ SOBIE Z KRYZYSAMI I STRESEM,
JAK WIELE MITÓW WIĄŻE SIĘ Z DEPRESJĄ?
O KRYZYSIE PSYCHICZNYM, DRODZE DO
ZDROWIENIA I STYGMATYZACJI ROZMAWIAMY
Z JUSTYNĄ SUCHECKĄ, DZIENNIKARKĄ
EDUKACYJNĄ, AUTORKĄ M.IN. KSIĄŻKI
„NIE POWIEM CI, ŻE WSZYSTKO BĘDZIE DOBRZE”.

Fot. Wojtek Błaty

ła mnie, że nie ma dwóch takich samych depresji, czy osób w spektrum autyzmu, czy ADHD. Świat jest dużo bardziej zróżnicowany i skomplikowany, niż nam się wydaje i ważne, by o tym wiedzieć.

— W książce pojawił się również Klub Świadomej Młodzieży. Oni też robią dużo dobrego edukując, przede wszystkim.

— Myślę, że to najbardziej optymistyczna historia, która znalazła się w mojej książce, choć wiem, że wiele osób doprowadza do łez. Klub Świadomej Młodzieży jest inicjatywą rówieśniczą osób nieneurotypowych, w spektrum autyzmu. Kiedy książka powstawała był

tylko jeden taki klub, dziś są już trzy. Młodzi ludzie spotykają się, by robić razem fajne rzeczy i nie być stygmatyzowanym. Opo-
wiadając o sobie, pokazując, jak są różni, jak mają różne pasje, czy trudności, z którymi muszą się zmierzyć, robią dużo w temacie edukacji. Powstali po to, by uświadamiać, kim są, osuwając z tematem osób nieneurotypowych.

— Często też rodzice nie dopuszczają do siebie myśli, że ich dzieci mogą mieć problemy ze zdrowiem psychicznym.

— Myślę, że każdy z nas chce, by nasze dzieci, czy te z naszego otoczenia, dzieci znajomych, przyja-

ciół, były szczęśliwe, więc nie dopuszczamy do siebie myśli, że mogą dotknąć je problemy ze zdrowiem psychicznym, że mogą doświadczać czegoś trudnego. Przecież otaczamy je wsparciem i miłością. Tymczasem można robić wiele rzeczy, zabezpieczać się przed kryzysami, ale nie da się ich uniknąć. Nawet w najlepszych domach, gdzie dzieci są otoczone miłością, może dotknąć je kryzys, czy może okazać się, że nie są neurotypowe. Jeżeli uznamy, że kryzysy psychiczne są składową życia, przestaniemy je stygmatyzować, to będzie łatwiej nam je zrozumieć i przyjąć do wiadomości. Nie jest prawdą, że kiedyś ich nie było. Przed laty nie potrafiliśmy ich nazwać.

— Dziś spotyka się pani z młodzieżą, przeprowadza wywiady, edukuje na temat zdrowia psychicznego. Czy zauważa pani zmiany?

— W książce opisałam moje osobiste doświadczenie związane z długotrwałą bezsennością. I to ona wiązała się bardzo mocno z kryzysem, którego doświadczyłam. Pamiętam, że kiedy cierpiałam, nie spałam, wydawało mi się, że to normalna część życia, że inni też tak mają. Uważałam, że minie samo, a jeśli nie, to trzeba się z tym pogodzić. Dziś coraz częściej słyszę od moich rozmówców, że bardzo dużo osób ma problemy ze snem. Ich sen nie daje ukojenia, nie powoduje, że odpoczywają. To, że dziś przychodzą do mnie ludzie i mówią, że mieli podobne problemy, uważam za mój sukces. Też, tak jak ja, potrzebowały osoby, która powie im, że to jest normalne, że to się zdarza. Nie jest to jednak sytuacja, na którą jesteśmy skazani. To jest problem, z którym możemy sobie poradzić, który może

się skończyć. Nie jest to też sytuacja, z którą musimy się pogodzić.

— Krzysztof Sz wajca, który jest psychiatrą dziecięco-młodzieżowym od ponad dwudziestu lat, a z którym też pani rozmawiała, mówi, że nie znosi, gdy ktoś mówi innej osobie: „nadajesz się do psychiatry”. Bo to oznacza, że nie robi tego, by jej pomóc, ale chce ją obrazić. Myśli pani, że takie podejście dziś się zmienia?

— Myślę, że dziś dużo się zmienia. Coraz więcej osób wie, że nie należy mówić pewnych rzeczy, że nie można nazywać innych wariatami. W trakcie pisania książki zauważyłam, że każdy z moich rozmówców wie, przy jakiej ulicy mieści się w jego mieście szpital psychiatryczny. W moich rodzinnych stronach mieścił się przy ulicy Walczaka, więc straszono, że kogoś zamkną na Walczaka czy w przypadku Warszawy – w Tworach. To stygmatyzacja, ale ubrana w formę żartobliwej wypowiedzi. Kiedy mówimy, że kogoś zamknijemy w Tworach, stygmatyzujemy choroby psychiczne, tylko tego jeszcze nie wiemy. Myślę, że droga do większej świadomości, do lepszego zrozumienia, zdjęcia tabu, już się zaczęła. Wciąż dużo pracy czeka nas w sferze języka.

Katarzyna Janków-Mazurkiewicz

Justyna Suchecka dziennikarka, autorka książek „Young power! 30 historii o tym, jak młodzi zmieniają świat” i „Nie powiem ci, że wszystko będzie dobrze”, specjalizuje się głównie w tematyce edukacyjnej. Laureatka nagrody Człowieka E(X)PLORY. Za teksty o edukacji otrzymała Nagrodę im. prof. Romana Czarneckiego.

PUSZYSTY JEST KOT!

TAK MAWIA
DOROTA WELLMAN
W KONTEKŚCIE
SWOJEJ
— POWIEDZMY
OGŁĘDNIE
— ANTY-FIGURY
ANTY-MODELKI.
JA CZĘSTO OD
SIEBIE DODAJĘ,
ŻE Z TYM KOTEM
PUSZYSTOŚCIĄ
SKUTECZNIE
KONKURUJE
KAŻDY LEPSZY
WEŁNIANY DYWAN.
A WSZYSTKO TO,
BY DZIELNIE
WALCZYĆ ZE
STEREOTYPAMI.
Z UPRZEDZENIAMI
I HEJTEM,
ZNANYM TEŻ JAKO
ZŁOŚLIWOŚĆ
I AGRESJA!

MOJE TĘSKNOTY ZA SZCZUPIORKIEM

Nigdy nie byłam tyczką. Ani szczypiorkiem, chuchrem, szczapą lub wieszakiem. Zawsze, ale to absolutnie każdego dnia swojego żywota, bez względu na aktualny stan zdrowia ciała i ducha, wyglądałam jak pączek w maśle oraz miałam i mam o przynajmniej 10 kg za dużo. No, dobrze, niech będzie — 15 kg! Czy to jednak wielka tolerancja społeczeństwa, czy wielkiej wagi i liczne zalety mojego ducha, czy jednak mnogość w rodzinie osób o podobnej, masywnej konstrukcji ciała — snu z moich powiek te nadprogramowe kilogramy nigdy przenigdy nie spędzały. Ale możliwe, że naj-

większe wrażenie wywarła na mnie zasłyszana z ust wujka przypowieść: gruby, jak schudnie — to będzie; chudy, jak schudnie — to zniknie! Ja liczyłam sobie lat może 7, a wujek opowiadał tę krótką, acz treściwą historię z jakąś dumą i domieszką mściwej satysfakcji. Wiadomo — wujek też całe życie walczy z nadwagą!

Nadszedł jednak pamiętny rok 2008. Planowałam diametralną zmianę pracy i któregoś popołudnia poprzywierzałam niektóre z elementów swojej garderoby. O zgrozo, w kilka spódnic się nie zmieściłam, a te bluzki, w które z trudem weszłam — jakoś nie powaliły mnie szykiem i elegancją złustra. Zbliżała się wiosna, a przede mną majaczyło takie widmo: kurtki i kożuchy odwieszam głębiej, odwieszam letnie sukienki i zwiewne bluzeczki, po czym mieszczę się wyłącznie w apaszkę i torebkę!

Pierwszy raz w życiu poczułam chęć zmiany własnej aparycji. Siłownia, basen, aerobik — wszystko jedno. Zrzucić ten nadmiar, pozbyć się go na zawsze, poczuć nieznośną lekkość bytu i skrzydła u ramion... Jeden raz dołączyć do tej elity nie-dojeżdżonych, ale szczupłych; głodnych, ale pięknych!

Jak pomyślałam, tak zrobiłam. Pół roku ta katorga trwała. 3 razy w tygodniu biegałam do klubu fitness i aż żal, że wtedy nie miałam jeszcze konta na Facebooku. Bo przecież regularnie donosiłabym z placu boju o kolejnych swoich wygranych życiowych bitwach i wojenkach. Koniecznie z fociami! Rany, ile bym lajków miała!!!

Fakt, głodna byłam permanentnie, ale cóż znaczy głód w obliczu spodni wciąganych przy zapiętym rozporku i guziku? Cóż znaczy bezustanny marsz w kioskach, gdy połowa koleżanek dzień w dzień

dopytuje o szczegóły diety, a druga połowa przestała się odzywać? Cóż znaczy permanentny rozbrat z ulubioną szarlotką na kruchym — kiedy w sklepie odzieżowym proszę o rozmiar XL, a pani ekspedientka radzi jednak M?!

ECH, PIĘKNE TO BYŁY CZASY...

Które szczęśliwie szybko minęły, tym bardziej, że robotę zmieniałam, ale prędko mnie z niej wylali. I to mimo tej pięknej sylwetki i w pół roku straconych 19 kilogramów!

DO KITU TAKIE POPRAWIANIE WYGLĄDU...

W sza! i furię z powodu przytyku o niezbyt idealnej figurze wpadłam w życiu jeden raz. Tylko jeden, ale treściwy.

Pracowałam mianowicie z przeraźliwie chudą dziewczyną, Izą. Nawet szybko się polubiłyśmy, długo tworzyłyśmy zgrany i zaufany duet, pamiętałyśmy o swoich urodzinach i przywoziłyśmy sobie drobne upominki z wakacji. Sęk w tym, że przy wzroście 178 cm Iza ważyła ni mniej, ni więcej, tylko 45 kg — co osobiście oglądałam na trzech różnych wagach. Żywiła się Iza nader interesująco i mocno skandalicznie: na dwa dni kupowała sobie mianowicie bułkę typu chałka oraz pół kostki prawdziwego masła 82 proc. Kromki co drugi

dzień czerstwej chałki smarowała na grubość palca i zapijała kawą z mlekiem. Nie wiem, jak wyglądała jej dieta w weekendy, ale mam wszelkie powody, by podejrzewać, że podobnie. Lub że ograniczała się wyłącznie do tej kawy. Dieta cud — ktoś mógłby zakrzyknąć pełną piersią!

Nigdy nie usłyszałam z jej ust jakiegokolwiek przygany, przyjacielskiej rady lub trośki, bym i ja skorzystała z jej świetlanych przykładów i też na dietę chałkową przeszła. Nie, skąd! Wręcz przeciwnie: chwaliła zawsze mój piękny umysł, dryg do pisania, zdolności w śpiewaniu i kaligrafii i wiele innych. Co nie przeszkadzało jej przychodzić do biura w dość odważnych kreacjach, mówić do wszystkich bez wyjątku tym samym, przyciszonym i uwodzicielskim głosem i przy każdej możliwej okazji przeżyć się i przeciągać jak kotka wrui.

No i o ten jeden raz Iza przesadziła. Ten jeden raz przeciągnęła się i wyprężyła niepotrzebnie. Któregoś ranka stanęła bowiem przed lustrem w naszym pokoju i stwierdziła, że chyba tyje, bo bluzka jej się miejscami rozchodzi...

Już mniejsza o to, że rozchodziła się jej ta bluzka akurat na tym pułapie, na którym każda kobieta marzy, by jej się też rozchodziło, a nawet pękało wszwach! Jednak przy wzroście 178 cm i wadze 45 kg oraz

w obecności osoby, która całe życie dźwiga ten ekstra ciężar, a rezygnować z pysznych pierożków i cukierków typu krówka nie ma ochoty — uwaga o tym tyciu jest co najmniej nie na miejscu!

I tak mniej więcej jej powiedziałam. Było też o narcyzmie, zarozumialstwie i egoizmie.

Iza zamarła, ale zareagowała reszta biura. Jedna z koleżanek, której dzieci od kilku lat otwarcie przyznają, że figurą mamunia jest już coraz bliżej kształtu idealnego, mianowicie kuli — poparła mnie z ogniem, ale imerytorycznie.

— To jest zwyczajne świństwo gadać takie rzeczy przy kobietach, choćby i nawet takich szczapach jak ty, Iza! — wycedziła powoli, ale dobitnie. — Powinnaś się wstydić!

Nie wiem jak ją, ale mnie Iza przeprosiła.

PANDEMIA I JEJ KONSEKWENCJE

Swoje, niestety, zrobiła pandemia — przy czym akurat nie mam na myśli wszystkich przykrych następstw covidu. Nie — patrzę na cały ten zamęt raczej przez pryzmat zamkniętych sal gimnastycznych i lasów oraz nas zamkniętych w domach, z dość swobodnym dostępem do sklepów z łakociami i lodówek, przymusowo przykutych do komputerów, laptopów i telewizorów. Ja nie mówię, że to usprawiedliwienie dla wszystkich naszych nadprogramowych i absolutnie zbędnych kilogramów — ale przypomina jakby jest. Już nie wspomnę o pewnym przeświadczeniu, które właśnie w czasie ścisłego lockdownu gdzieś wypatrzyłam, aktorego nijak nie umiem wyzbyć się zjestestwa: średniowieczu mianowicie uważano, że wiemy, nawet usilnie podtapiane — nie tonęły. I te kobiety, które w czasie lock-

Może i moje ciatko nie było gotowe na latko, ale z całą pewnością jest już gotowe na zimkę. Kubuś Puchatek.

downu nie utyli — podobno też można oczary spokojnie posadzać... Jak w każdym razie, mimo licznych i często społeczeństwu dawanych dowodów, że bliżej mi do wiedzy niż do niewiasty — w czasie lockdownu też utyliam!

ZDROWIE!

Z uporem godnym być może lepszej sprawy powtarzam coś, w co sama mocno wierzę: w kontekście nadmiarowych kilogramów na pierwszym miejscu powinno być zdrowie. Jeśli zdrowie nam dopisuje — to zastanówmy się nad samopoczuciem: czy te extra-deka wpływają źle na naszą psychikę, czy podkopują nasz własny wizerunek i czy nie nadwyrażają przypadkiem poczucia naszej własnej wartości. Jeśli i tu jest wszystko w porządku — to dopiero na trzecim miejscu jest wygląd.

Kiedyś mój dobry znajomy Rafał Ambo, jakby nie brał — trener personalny, a zatem i znawca tematu, dał mi poniższą radę:

— Weź czystą kartkę, a na jej środku napisz wielkimi literami: ODCHUDZANIE. Wokół niego możesz dopisać swoje własne słowa, mogą ci się wpisać inni... Ale z tej burzy mózgów wyłonić się powinny bardzo wyraźne jeszcze tylko dwa: ZDROWIE i JA. Bo chudnąć trzeba egoistycznie i wyłącznie dla siebie! A puszysta jest też bita śmietana. Tylko bić trzeba rzetelnie i długo!

Magdalena Maria Bukowiecka

RISHI SUNAK: DOKĄD POPROWADZI BRYTANIĘ?

42-letni Rishi Sunak jest najmłodszym od 1812 r. brytyjskim premierem, pierwszym azjatyckiego pochodzenia, pierwszym nie-białym i pierwszym hinduistą. Jest 57. premierem w historii Wielkiej Brytanii, ale już trzecim w tym roku.

W momencie wielkich porażek kariery polityków ulegają paraliżowi i wyhamowują, o ile nie wywracają się całkowicie. I tak zapowiadało się w przypadku Rishiego Sunaka, który rzucił partyjną rękawicę Liz Truss i poegł. Wówczas miał prawo czuć się największym przegranym brytyjskiej polityki. Ale jak pokazał czas, za ledwie przez moment, bo tej jesieni wziął na Truss rewanż. I to podwójny. Kim jest nowy premier Wielkiej Brytanii?

Gdy 7 lipca tego roku z funkcji szefa Partii Konserwatywnej ustąpił Boris Johnson, dzień później Rishi Sunak ogłosił swoją kandydaturę w wyborach na szefa torysów. Szedł jak burza i na ostatniej prostej uległ Liz Truss. 23 października – dzień po rezygnacji Liz Truss – król Karol III powierzył Rishiemu Sunakowi jako 57. premierowi Wielkiej Brytanii misję stworzenia gabinetu.

Już następnego dnia premier Sunak został również szefem Partii Konserwatywnej. Sunak jest drugim po Benjaminie Disraeli szefem rządu, który pochodzi z brytyjskiej mniejszości etnicznej – ma indyjskie pochodzenie. Brytyjczycy bardziej jednak interesują się bogactwem nowego premiera oraz bajecznym majątkiem jego żony.

Nowy brytyjski premier idealnie wpasowuje się w europejskie współczesne mainstreamowe trendy polityczne. Jest zwolennikiem polityki zeroemisyjności, poprawności politycznej i covidowych obostrzeń.

W tym ostatnim przypadku swojego czasu postawił ponad zdrowie biznes. Gdy premier Johnson szykował się na kolejny lockdown gospodarczy, to właśnie Sunak – jako kanclerz skarbu (od-

powiednik naszego ministra) – sprzeciwił mu się, twierdząc, że taki ruch dobiłby brytyjską gospodarkę. Ministrem skarbu Rishi Sunak był od lutego 2020 r. do 5 lipca bieżącego. Bez wątpienia największym przyczynkiem do jego popularności były rozwiązania polegające na finansowym wsparciu tych firm operujących w Zjednoczonym Królestwie, które zostały dotknięte lockdownem, ale nie były objęte dotacjami. Znekany lockdownem biznes przyjął ten zastrzyk gotówki z zadowoleniem.

MAJĄ 730 MILIONÓW FUNTÓW

Rishi Sunak urodził się 12 maja 1980 r. w Southampton i ma hinduskie pochodzenie. Rodzice obecnego premiera pochodzą z indyjskiego Pendżabu, ale nie urodzili się w Indiach. Ojciec (Yashvir) przyszedł na świat w Kenii, która była wówczas brytyjską kolonią, a jego matka Usha urodziła się wówczas w Tanganice (obecnie część Tanzanii). Jest najstarszym z trójki rodzeństwa (ma siostrę i brata), a cała rodzina Sunaków, wraz z rodzicami, jest gruntownie wykształcona.

Żoną premiera Sunaka jest Akshata Murty. To córka bajecznie bogatego Narayana Murthy'ego, założyciela gigantycznej firmy technologicznej Infosys, zwanego z tego faktu „indyjskim Billem Gatesem”. Wielkie pieniądze spowodowały niemałe rodzinne kłopoty. W kwietniu tego roku okazało się bowiem, że teściowa premiera nie płaciła takich podatków, jakie powinna. Powyższa afera to tylko mały zgrzyt wudany życiu rodziny Sunaków, którego idyllę dopełnia labrador Nova oraz hobby premiera: tenis, krykiet oraz wyścigi konne.

Fortuna małżeństwa Sunak

Rishi Sunak
jest najmłodszym
w historii
Wielkiej Brytanii
szefem rządu
od 1812 roku

Zdjęcie: PAPIER/PATOLGA AKMEN

to ok. 730 mln brytyjskich funtów, co sprawia, że najmłodszy brytyjski premier jest zarazem najbogatszym politykiem obejmującym to stanowisko. I bardzo dobrze, bo jedną z wad demokracji parlamentarnej jest to, że do stanowisk kandydują często ludzie, którzy po prostu chcą na polityce się dorobić. Sunak ma tę pokusę zgłowy i dzięki temu można nieśmiało zakładać, że nie będzie zależny od przeróżnych sił lobbingsowych i koncernów. Co istotne, pieniądze nie spadły mu z nieba i musiał na nie zapracować.

Młody Rishi edukację rozpoczął w szkole przygotowawczej Stroud School, a potem uczył się w prywatnej szkole z internatem męskim. W 2001 r. widzimy go już jako absolwenta oksfordzkiego Lincoln College na kierunkach: filozofia, ekonomia i politologia. 5 lat później Rishi Sunak był już po studiach podyplomowych MBA na Uniwersytecie Stanforda (właśnie tam poznał żonę). Już też pracował zawodowo: w latach 2001-2004 był analitykiem w Goldman Sachs, zarządzał

również funduszami hedgingowymi funduszu inwestującego w przyszłość dzieci. Ponadto pracował jako dyrektor w należącej do teścia firmie inwestycyjnej Catamaran Ventures. W 2015 r. porzucił jednak karierę zawodową. Dlaczego? Ponieważ wszedł do polityki.

W tym samym roku został członkiem Izby Gmin i potem pełnił w niej różne funkcje. Większe zaszczyty spływały na niego w 2019 r. kiedy to został naczelnym sekretarzem skarbu i członkiem Tajnej Rady (ciało doradcze brytyjskich monarchów), a w lutym wyznaczono go kanclerzem skarbu. Ze stanowiska zrezygnował 5 lipca tego roku, by chwilę później rzucić (jak wiemy nieudane) partyjne wyzwanie Liz Truss.

TAK, ALE...

Jaką politykę będzie prowadził Sunak jako premier? Teoretycznie wszystko jest „jasne”: ekologia, odejście od obniżki podatków proponowanej przez Truss, zacieśnianie finansów państwa, promowanie środowisk LGBT+ („Chciałbym aby Królestwo było najbezpieczniejszym

i najlepszym państwem na świecie dla społeczności LGBT+”). Sunak promuje LGBT+, ale zastrzega przy tym, że biologia warunkująca płcie jest „ważna” i „fundamentalna”, gdy chodzi o takie kwestie jak np. wspólne/transgenderowe toalety i rywalizacja transpłciowców w sporcie.

Opowiada się też za osiągnięciem zeroemisyjności do 2045 r., ale jednocześnie zagłosował przeciwko wezwaniu do wyeliminowania emisji gazów cieplarnianych przez transport do 2030 r. Sunak jest temu przeciwny.

Co ciekawe, Rishi Sunak jest zwolennikiem ograniczenia imigracji do Królestwa i szybkiego pozbywania się nielegalnych imigrantów, stąd nie uniknął zarzutów o bycie rasistą, z których musiał się tłumaczyć. Co ciekawe, po śmierci George'a Floyda apelował o tolerancję i... sam żalił się na swoje imigranckie dzieciństwo i rasizm, jakiego miał doświadczać w Wielkiej Brytanii.

Zestaw jego poglądów de facto nie różni się niczym od kierunku obranego przez

mainstreamowych europejskich liderów, a ci chcą coraz wyższych podatków, surowych restrykcji społecznych na wypadek pandemii i mnóstwa ekologii. Stąd jak najbardziej zasadne wydaje się stwierdzenie, że Sunak na stanowisku premiera to bez wątpienia przełom światopoglądowy, ale na pewno nie polityczny.

Maciej Chrościelewski

Pierwszym zagranicznym przywódcą, z którym rozmawiał nowy premier, był prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski. Rishi Sunak zapewnił go, że brytyjskie wsparcie jest niezachwiane. — Premier powiedział, że wsparcie Wielkiej Brytanii dla Ukrainy pod jego przywództwem będzie tak samo mocne jak zawsze, a prezydent Zełenski może liczyć na to, że jego rząd będzie trwał solidarności. Obaj przywódcy zgodzili się co do potrzeby dalszego wywierania presji na barbarzyński reżim Putina poprzez ciągłe sankcje ekonomiczne — czytamy w oficjalnym komunikacie.

(PAP)

— To największy przywilej mojego życia, móc służyć partii, którą kocham i odpłacić krajowi, któremu tak wiele zawdzięczam... Wielka Brytania jest wspaniałym krajem, ale nie ma wątpliwości, że stoimy w obliczu głębokiego wyzwania gospodarczego. Potrzebujemy teraz stabilności i jedności, i uczynię moim najwyższym priorytetem zjednoczenie partii i kraju, bo to jest jedyny sposób na przezwycięzenie wyzwań, w obliczu których stoimy — powiedział Rishi Sunak w swoim pierwszym publicznym wystąpieniu po tym, jak został liderem konserwatystów.

(PAP)

ZASIŁEK POGRZEBOWY, DLA KOGO I ILE?

Ponad 438 tys. zasiłków pogrzebowych na kwotę prawie 1,75 mld złotych wypłacił ZUS w ubiegłym roku to o 52 tys. więcej niż w 2020 r. Zasiłek pogrzebowy to nic innego jak zwrot poniesionych kosztów pogrzebu.

Ozwrot kosztów pogrzebu może do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wystąpić nie tylko rodzina, ale także każda osoba i instytucja, która te koszty udokumentuje.

Tak, więc w sytuacji, gdy za pochówek zapłaci np. dom pomocy społecznej, gmina lub pracodawca zasiłek przysługuje tym podmiotom w wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, nie wyższych jednak niż 4.000 zł.

Zasada ta ma także zastosowanie w przypadku pokrycia kosztów pogrzebu przez inną osobę niż członek rodziny, czyli osobę obcą np. sąsiada czy przyjaciela osoby zmarłej. W 2021 roku ZUS na Warmii i Mazurach wypłacił 15.620 zasiłków pogrzebowych, a w trzech kwartałach bieżącego roku 11.113.

W sytuacji, gdy koszty pokryje więcej niż jedna osoba lub podmiot, zasiłek pogrzebowy ulega podziałowi między te osoby lub podmioty - proporcjonalnie do poniesionych kosztów pogrzebu. Osoby obce, aby otrzymać zasiłek pogrzebowy z ZUS muszą szczegółowo udokumentować poniesione wydatki do wysokości zasiłku.

To jakie koszty należy uznać za koszty pogrzebu, niestety nie określa żadna ustawa. Tak, więc przyjmuje się, że sam pogrzeb to czynności, które trwają od chwili zgonu do pochowania zwłok lub prochów osoby zmarłej.

Pojawiają się niekiedy wątpliwości czy np. zakup samej trumny wystarczy do udowodnienia kosztów pogrzebu? Czy wydatki poniesione na ceremonię pogrzebową zostaną uwzględnione w wysokości wypłacanego przez ZUS świadczenia? Czy, w końcu, do kosztów pogrzebu można zaliczyć wydatki

związane z postawieniem nagrobka?

Przedstawienie rachunku za samą trumnę nie stanowi dowodu pokrycia kosztów pogrzebu. Dzieje się tak, dlatego, że istnieje domniemanie, że pozostałe koszty poniósł ktoś inny, kto również będzie ubiegał się o zasiłek pogrzebowy.

Zasiłek pogrzebowy wypłacany jest w takim przypadku, proporcjonalnie i w związku z tym Zakład musi ustalić wszystkie okoliczności. Należy dodać, że koszt pogrzebu nie stanowi również zakup samych kwiatów, gdyby tak było to każdy żałobnik nabywałby prawo do zasiłku pogrzebowego w wysokości proporcjonalnej do poniesionych wydatków.

Co do ceremonii kościelnej to jak najbardziej wydatki z nią związane i potwierdzone przez instytucję kościelną są uwzględniane w wypłacanym przez ZUS świadczeniu.

Inna rzecz to wydatki poniesione na wystawienie nagrobka. Z uwagi na fakt, iż jego zakup nie jest bezpośrednio związany z pochówkiem osoby zmarłej, nie jest brany pod uwagę przy ustalaniu wysokości zasiłku pogrzebowego. Wszak brak nagrobka nie oznacza, że pogrzeb się nie odbył. A może on być wystawiony nawet kilka lat po pochówku.

KOMU PRZYSŁUGUJE ZASIŁEK?

Zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci: osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty, osobie mającej ustalone prawo do emerytury pomostowej, ubezpieczonego, w tym ubezpieczonego z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia, osoby mającej

Przedstawienie rachunku za samą trumnę nie stanowi dowodu pokrycia kosztów pogrzebu

O ZWROT KOSZTÓW POGRZEBU MOŻE DO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WYSTĄPIĆ NIE TYLKO RODZINA, ALE TAKŻE KAŻDA OSOBA I INSTYTUCJA, KTÓRA TE KOSZTY UDOKUMENTUJE.

ustalone prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, osoby, która zmarła w okresie pobierania zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia, członka rodziny rencisty i emeryta.

PRZEDAWNIE NIE ROSZCZEŃ O WYPŁATĘ ZASIŁKU

Prawo do zasiłku pogrzebowego wygasa w razie niezgłoszenia wniosku o jego przyznanie w czasie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, po której zasiłek przysługuje. Jeżeli zgłoszenie wniosku o zasiłek pogrzebowy w tym terminie nie było możliwe z powodu późniejszego od-

nalezienia zwłok lub zidentyfikowania osoby zmarłej albo zinnich przyczyn całkowicie niezależnych od osoby uprawnionej, prawo do zasiłku wygasa po upływie 12 miesięcy od dnia pogrzebu.

Dokumentem potwierdzającym te okoliczności jest zaświadczenie policji lub prokuratury, odpis zupełny aktu zgonu lub inny dokument urzędowy potwierdzający przyczyny uniemożliwiające zgłoszenie wniosku.

WYMAGANE DOKUMENTY

Podstawowymi dokumentami wymaganymi do wypłaty zasiłku pogrzebowego są wniosek o wypłatę zasiłku pogrzebowego, skrócony od-

pis aktu zgonu albo odpis zupełny aktu urodzenia dziecka z adnotacją, że dziecko urodziło się martwe, oryginały rachunków poniesionych kosztów pogrzebu, a jeżeli oryginały zostały złożone w banku - kopie rachunków potwierdzone przez bank za zgodność z oryginałem, dokumenty potwierdzające pokrewieństwo lub powinowactwo zgłaszającego wniosek z osobą zmarłą (skrócone odpisy aktów stanu cywilnego lub dowód osobisty zawierający wymagane dane), zaświadczenie płatnika składek o podleganiu ubezpieczeniu w dniu śmierci (w przypadku, gdy zmarła osoba ubezpieczona lub członek rodziny osoby ubezpieczonej), nie dotyczy to osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz osób z nimi współpracujących.

DONACJA ZWŁOK A ZASIŁEK POGRZEBOWY

W razie donacji zwłok na cele naukowe sprawienie pogrzebu możliwe jest dopiero po przekazaniu rodzinie przez instytucję naukową szczątków osoby zmarłej po zakończeniu badań. Z przy-

czyn, więc całkowicie niezależnych od osoby uprawnionej do zasiłku pogrzebowego nie ma ona możliwości zgłoszenia wniosku o wypłatę w ciągu ustawowych 12 miesięcy.

Osoby uprawnione mogą, więc złożyć wniosek o zasiłek pogrzebowy za pogrzeb tzw. symboliczny wraz z fakturami dokumentującymi poniesione koszty.

WYPŁATA ZASIŁKU W RAZIE ŚMIERCI POZA GRANICAMI KRAJU

Przepisy unijne określają, że w przypadku, gdy pracownik najemny lub osoba pracująca na własny rachunek albo członek jego rodziny umrze na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo właściwe uznaje się, że zgon nastąpił na terytorium tego ostatniego państwa. Instytucja właściwa zobowiązana jest do przyznania zasiłków pogrzebowych, należnych z tytułu stosowanego przez nią ustawodawstwa, nawet, jeżeli świadczeniobiorca mieszka na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo właściwe.

Aby otrzymać zasiłek pogrzebowy na mocy ustawodawstwa państwa członkowskiego innego niż to, w którym wnioskodawca ma miejsce zamieszkania, trzeba złożyć wniosek bądź do instytucji właściwej, bądź do instytucji miejsca zamieszkania. Do wniosku dołącza się dokumenty wymagane przez ustawodawstwo stosowane przez instytucję właściwą (tą, do której składa się wniosek). Zgodnie z ogólną zasadą nie kumulacji świadczeń, zasiłek pogrzebowy dostaje się tylko jednym z krajów. Nie można, więc wnioskować o niego zarówno w kraju np., w którym się pracuje jak i w Polsce.

PRACA

DO obsługi bydła mlecznego, 668-104-607

KIEROWCA kat.B teren UE, wyjazdy 3/1 i 4/1, 607-460-047

PR-H Agro-Sta zatrudni spawacza, tel.664144572

PRZYJMĘ pracowników ogólnobudowlanych, tel.608164160

STRZEGOWO. Zatrudnię kierowcę kat.B na busy - krótkie trasy, Emeryta lub Rencistę - konieczne doświadczenie tel.515-400-777

SZUKAM pracy: sprzątanie biur, mieszkań oraz do opieki, 537-809-578

ZATRUDNIĘ mechanika samochodowego oraz pracownika fizycznego, Strzegowo, tel.500167449

ZATRUDNIĘ przy pracach dorywczo, obsługa posesji i ogrodu, wymagana znajomość tych prac, chętnie mężczyzna, sprawny zdrowotnie. Szczegóły kom.691 602 278

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501253859

SPRZEDAM

GIŻYCKO Sprzedam deski budowlane i drewno opałowe, tel.504675577

NML Domek letniskowy do rozbiórki lub przeniesienia w okolicy Skarłina o powierzchni 25m2 za 3.500zł sprzedam. Na własną odpowiedzialność, możliwość przetransportowania całości. Domek zawiera wyposażenie, które wliczone jest w cenę. tel.501-056-206

NML Sprzedam biały stół rozkładany, wysoki połysk, robiony na zamówienie, 630zł do negocjacji, 698-087-582

NML Sprzedam rowery i kosiarki spalinowe od 350zł, traktorek kosiarka Viking 7.000zł, odkurzacz z turboszczotką 220zł, xbox 360 z grami 290zł, 509-347-713.

NML Sprzedam stół o wymiarach 70cmx70cm wysokość 53cm, nogi drewniane koloru czarnego, blat szklany, 516-727-754

SPRZEDAM komplet maszyn stolarskich z wyposażeniem, 500-077-522

SPRZEDAM zmywarkę typu. BOSCH, 60cm. rok. prod.2008. TANIO, 516-557-067

KUPIĘ

GARAŻ, 885-346-885

NIERUCHOMOŚCI

I-KANCELARIA NIERUCHOMOŚCI GUTKOWSKI; od XXw. Na Rynku Krajowym, NIERUCHOMOŚCI-SPRZEDAŻ-KUPNO-WYNAJEM, Iława-Niepodległości 8/13, www.gutkowski-nieruchomosci.pl, tel./fax. 89/649-31-19, 604-222-552

BIURO Nieruchomości NOWY DOM- Giżycko, 517-520-191, www.nieruchomosci-nowydom.pl

GIŻYCKO. Wynajmę mieszkanie dwu pokojowe przy ul. Warszawskiej, cena 1700 zł + media. 514-331-949

KUPIĘ MIESZKANIE może być do remontu lub zadłużone. Pomogę w spłacie długu. Zapłacę 5000 za informację. Tel.661435785

KUPIĘ mieszkanie w Ełku. Może być zadłużone lub do remontu. Tel: 737729255

LOKAL 16m2, 550zł, 885-346-885

NML Do wynajęcia w centrum Biskupca koło Iławy lokal użytkowy 40m2, 502-052-138

NML Kupię do hektara łąkę lub bagno lub zabudowania gospodarcze, 608-106-933

NML MIESZKANIE do wynajęcia- trzypokojowe lub dwupokojowe, umeblowane, centrum Nowego Miasta Lubawskiego tel.880-705-282, tel.698-618-396

NML Sprzedam działkę o pow.773m2 w Nowym Mieście Lubawskim, ul.Kamionki, na działce dom 201m2 do kapitalnego remontu oraz budynek gospodarczy 78m2, 696-166-562

NML Wydzierżawię halę produkcyjną, warsztat, magazyn 200m2 wraz z placem 0,5ha w Tereszewie, 509-347-713.

POKOJE 1,2-osobowe dla osób uczących, pracujących, oddzielne wejście. Giżycko , 660-024-565

PRZYJMĘ w dzierżawę grunty rolne w okolicach Giżycka, 512 201 327

PRZYJMĘ ZIEMIĘ W DZIERŻAWĘ. 888-881-802.

SPRZEDAM własnościowe, 3 pokojowe mieszkanie o pow.58,86m2, Nidzica, ul.Kopernika, 602-749-014

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, tel.503-103-703

WYNAJMĘ/SPRZEDAM mieszkanie 51m2, 2-pokojowe, Os.Warszawskie, Lubawa, 695-721-267

YOUHOUSE Korzystnie sprzedam Twoje mieszkanie, działkę, dom- Wycena i Sprzedaż Nieruchomości Krzysztof Kasprzowicz, tel.510-511-522

AUTO-MOTO

!AUTA ASKUP 609730905

4 opony zimowe Continental 195/50 R 15 T, 793625816

ABSOLUTNIE kupię auta całe rozbite na złom bez oc odbiór lawetą, 887-813-007

KUPIĘ WSK oraz części 698-082-959.

NML Sprzedam Opel Meriva, 1.6 benzyna 2006r., srebrny, 180.000km, stan idealny, 728-381-685.

SPRZEDAM Citroen C3, 2004r., w kraju 2014, przebieg.159tys., 782-449-648

WYNAJMĘ garaż ul.Warszawska, Nidzica, 501-645-844

USŁUGI

OFERUJĘ usługi remontowe i wykończeniowe, tel.698-090-945.

REMONTY 793547242

REMONTY mieszkań, kompleksowo, 881-053-105

KONSTAŁ PRODUCENT

GARAŻE blaszane | BRAMY garażowe KOJCE dla psów | WIATY | KONTENERY

Najniższe CENY | Różne wymiary | Dogodne RATY | Transport cały KRAJ

www.konstal-garaze.pl
505-526-036

29-642-34-61 22-100-45-96 89-650-30-43 24-368-32-17
25-740-57-38 509-574-644 23-683-10-85 86-225-23-11

578220tbr-A-P

USŁUGI koparko-ładowarką, 790-220-500

USŁUGI ładowarką czołową, transport, załadunek ziemi, gruzu, obornika. Lubawa i gm.Lubawa, 691-123-162

USŁUGI remontowo-budowlane: wykończenia, docieplenia budynków, glazura, terakota, szpachlowanie, malowanie tel.517-647-634

RÓŻNE

!GARAŻE BLASZANE, NOWOCZESNE WIATY, 798-710-329, 698-230-205.

DREWNO, schody, altany, domki, zestawy ogrodowe, bujaczki, sztachety itp., 500-077-522

ODSTĄPIĘ miejsce na starym cmentarzu Giżycko, 884-266-884

SADZENIE drzewek iglastych i liściastych, ogrodzenie ogrodów, 452-154-792

ŻUŻEL, kamień polny, 724-531-354

ZWIERZĘTA

KUPIĘ byczki, jałówki 100-500kg. 517-245-435

NML Sprzedam gołębie ozdobne tanio- Straser Morawski, Kurak Modeński, Pawiki Kapucyny, Staropolski, 510-604-295

SKUP bydła. Najlepsze Ceny! Dojazd do gospodarstwa, 514-574-163

ZDROWIE I URODA

PRYWATNY Gabinet Urologiczny, lek. Marek Karczewski- specjalista urolog, przychodnia El-Med, ul. Witosa 2,

Giżycko. Rejestracja telefoniczna: 87/420-73-00

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

!! Kupię byczki, jałówki w każdej kondycji, 50kg- 400kg do dalszego chowu płatne gotówką 607-53-32-66

BYCZKI, jałoszki sprzedam, 600-850-092

GĘSI chowane naturalnie, na wolnym wybiegu, karmione owsem sprzedam. 786-988-240

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

SKUP bydła rzeźne i eksportowe, 451-521-555; 512-365-027

SPRZEDAM indyki (30szt.), capa 1,5-rocznego, 503-534-597

maszyny rolnicze

NML Sprzedam wały posiewne szer.4,5m, średnica 45cm., podnoszone, wały kruszące szer.4,5m, ciągnane, 698-731-362

SPRZEDAM ciągnik C-360 3P, sprawny rok.1985, 797-795-672

UŻYWANE CZĘŚCI URSUS-ZETOR silniki; skrzynie biegów; tylne mosty; zwolnice; podnośniki; przednie napędy; bloki; głowice i inne; możliwość wysyłki ceny od 100 zł, 601-598-983

produkty rolne

SPRZEDAM:ZBOŻA paszowe.Tel.606-505-511

ZIEMNIAKI jadalne Vineta, Tajfun, 600-850-092

Z ŻYCIA SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI

Fot. Materiały szkoły

Spotkanie ze strażakiem

21 października uczniowie klasy 8c Szkoły Podstawowej nr 7 w Mławie uczestniczyli w spotkaniu z przedstawicielem straży pożarnej.

Tematem spotkania było przybliżenie uczniom pracy strażaków oraz działalności Straży Pożarnej w Mławie. Uczniowie dowiedzieli się, że praca w tym zawodzie jest związana z odpowiedzialnością, czasami bywa też niebezpieczna. Dzięki uprzejmości zaproszonego gościa ósmoklasiści poznali tajniki tego trudnego zawodu i dowiedzieli się jakie predyspozycje i umiejętności potrzebne są do wykonywania tego rodzaju pracy.

Informacja szkoły

Fot. Materiały szkoły

Z wizytą w krainie baśni

PlayStation, komputery, smartfony to urządzenia, które zdominowały dziecięce zabawy i zainteresowania. Życie w wirtualnym świecie często zaczyna przenikać do rzeczywistych wydarzeń. Dzieci naśladują w zabawie bohaterów popularnych gier. Dlatego tak ważnym celem jest kształcenie u dziecka umiejętności słuchania, poznawania pozytywnych bohaterów, których postawa może służyć jako wzór do naśladowania. Służy do tego książka! Od pokoleń towarzyszy dziecku w jego rozwoju społecznym i emocjonalnym.

Uczniowie klasy 2c Szkoły Podstawowej nr 7 w Mławie wystęchali dzisiaj baśni „Królewna Śnieżka”, którą przeczytali im starsze koleżanki z klasy ósmej. Było miło i cichutko. Dzieci z zainteresowaniem słuchały o losach bohaterki książki. Jak widać, również w dzisiejszym świecie książka potrafi zdziałać cuda.

Informacja szkoły

Fot. Materiały szkoły

Z wizytą w Warszawie

25 października uczniowie klasy 6c Szkoły Podstawowej nr 7 w Mławie wzięli udział w wycieczce do Warszawy. Najpierw mogli poszerzyć swoją wiedzę z nauk ścisłych w Centrum Nauki Kopernik. Następnie obejrzeli musical „Kongo” w Teatrze Capitol. Kolejnym punktem wycieczki było zwiedzanie Zamku Królewskiego. To była niezwykle udana podróż łącząca naukę z zabawą.

Informacja szkoły

Fot. Materiały szkoły

Jesienne warsztaty w grupie Pszczółki

Jedno z jesiennych popołudni dzieci z grupy Pszczółki spędziły razem ze swoimi rodzicami w sali przedszkolnej. Warsztaty zorganizowane przez wychowawczynię były świetnie spędzonym wspólnie czasem.

W trakcie spotkania dzieci razem z rodzicami stworzyły piękne i oryginalne jesienne lampiony. Do wykonania takich wspaniałych ozdób wykorzystano naturalne dary jesieni: kolorowe liście, kasztany, szyszki, orzechy, żółtędy czy jarzębinę. Lampiony ozdobią dziecięce pokoje i będą przypominały im o miłym popołudniu. Serdecznie dziękujemy wszystkim dzieciom i rodzicom, którzy byli obecni na warsztatach za aktywne zaangażowanie w życie przedszkolne.

Informacja przedszkola

Fot. Materiały szkoły

Dzień Dyni u Stokrotek

W grupie Stokrotki Miejskiego Przedszkola Samorządowego nr 3 w Mławie obchodziliśmy w piątek 28 października – Dzień Dyni.

Wszystkie dzieci prezentowały się wyjątkowo w dyniowych strojach.

Przedszkolaki poznały wielką różnorodność dyń i wzbogaciły wiedzę na ich temat. Miały także okazję, przekonać się jak smakuje dyniowe przetwory i przekąski. Z wielkim zaangażowaniem wykonały prace plastyczno-techniczne.

Ten dzień przyniósł wiele niezapomnianych wrażeń, ciekawości, odkryć i zabawy. Ukazuje to fotorelacja (na stronie internetowej – przyp. red.) i radosne twarze stokroteczek.

Informacja przedszkola

Fot. Materiały szkoły

U Gumisiów, Niedźwiadków i Pszczółek

W Miejskim Przedszkolu Samorządowym nr 3 w Mławie w 28 października 2022 dzieci 5-letnie z grup: Gumisie, Niedźwiadki i Pszczółki obchodziły Dzień Dyni.

Tego dnia dzieci ubrały się na pomarańczowo, a także były przebrane w piękne dyniowe stroje.

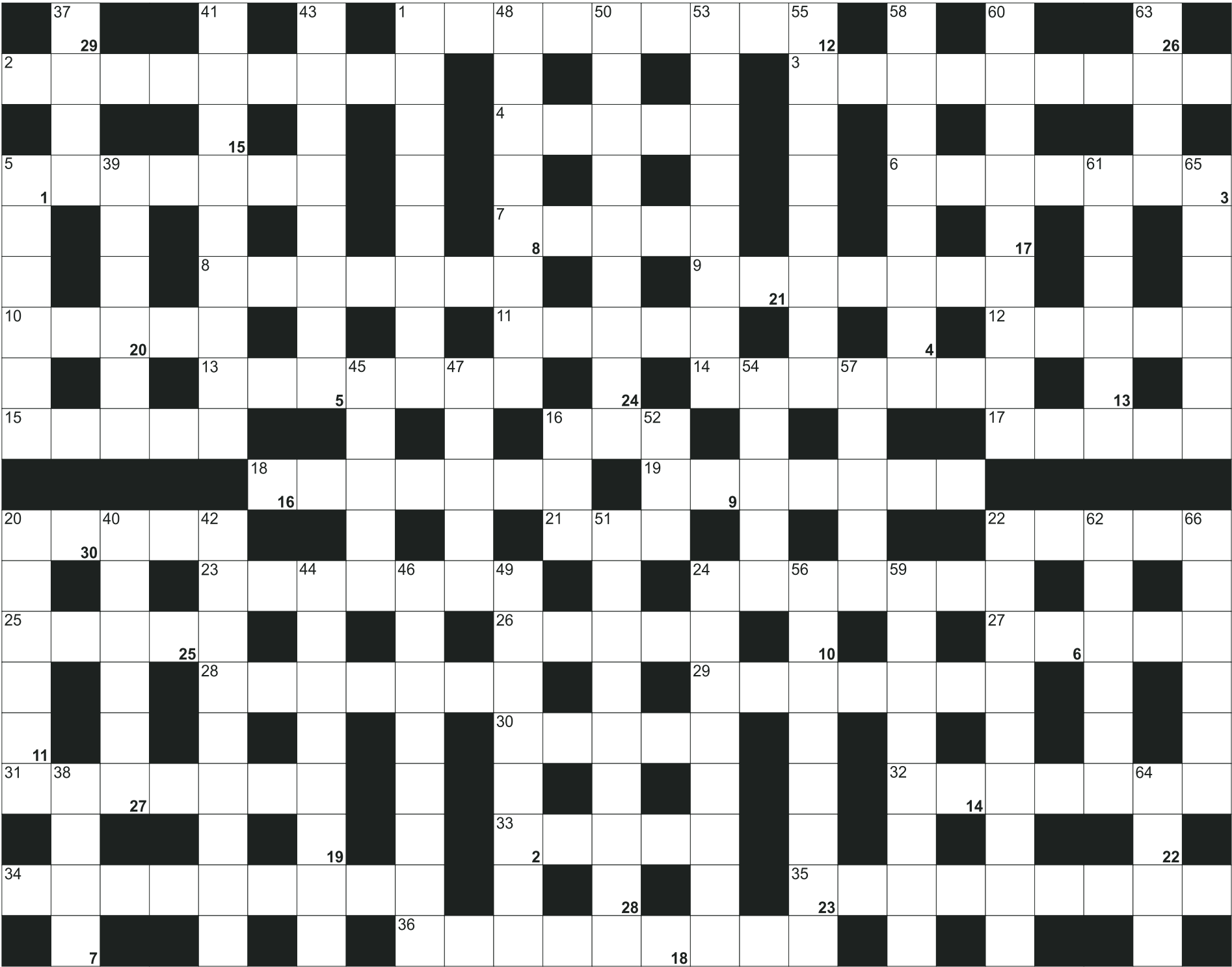
Dzieci uczestniczyły w różnego rodzaju zabawach, których motywem przewodnim była dynia oraz wzbogaciły wiedzę na jej temat.

Każda grupa ozdobiła swoją dynię, nie brakowało ciekawych pomysłów, więc powstały wyjątkowe, piękne „dyniowe okazy”. Grupowe dynie są ozdobą naszego jesiennego kącika na korytarzu przedszkolnym.

Święto Dyni było dniem pełnym radości i niezapomnianych wrażeń.

Informacja przedszkola

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 30, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30														

POZIOMO: 1) czajniczek do parzenia kawy, moka; 2) mocne, grubo skręcone sznury; 3) wyborcy inaczej; 4)Cyganka; 5) kielbaska w hot dogu; 6) książeczka z "Aidy"; 7) płynie przez Karłowe Wary; 8) Kościuszko; 9) konkurencja jeździecka w stylu westernowym; 10) dwanaście sztuk; 11) aptekarskie i jubilerskie miary; 12) Rn, promieniotwórczy pierwiastek; 13) kierunek poetycki Ezry Pounda; 14)knajpa w porcie; 15) pokrywa na zawiasach; 16) imię Fleminga, twórcy Bonda; 17) szwajcarska waluta; 18) kwit z bloczka kasowego; 19) własne w lustrze; 20) najwyższy szczyt Japonii; 21) system operacyjny komputera; 22) mały kot; 23) biel na głowie; 24) krewetka piskowa inaczej; 25) biblijna wieża w Babilonie; 26) konkurent; 27)

worek z pierzem na poduszkę; 28) mała Aldona; 29) jeden z najważniejszych bogów Majów; 30) stolica Sumatry; 31) historyczne dzieło Ksenofonta; 32) Epifaniusz Drowniak zwany Krynickim; 33) ruchliwa w mieście; 34) kłamczucha, oszustka; 35) przyucza konia do chodzenia pod siodłem; 36) przewlekła choroba stawów
PIONOWO: 1) wielopłetwce, drapieżne ryby; 5) po czwartku; 16) pierwiastek In; 20) treść książki; 22) grupa pojazdów jadących do jednego celu; 24) wykonany z gliny; 37) roślina pnąca zwana woskownicą; 38) tendencja w sztuce; 39) strona monety; 40) żmija łańcuskowa inaczej; 41) pomieszczenie z drewnem na opał; 42) stolica Pakistanu; 43) w ścianach z wtyczkami; 44) łowią ryby; 45)

Maksym, autor "Matki"; 46) największa wyspa archipelagu Zanzibar; 47) długi, wąski pas ziemi uprawnej; 48) osobliwe zjawisko, fenomen; 49) Pedro, były prezydent Argentyny; 50) paginacja; 51) arteria odciążająca ulice miejskie; 52) narząd węchu; 53) szablon malarski do powielania rysunku; 54) wydzielina kaszalota; 55) siew rzutowy z samolotu lub śmigłowca; 56) różanka, ogród różany; 57) przed oligocenem; 58) jednostka objętości równa 10 litrom; 59) Macron, prezydent Francji; 60) pisze pismem stenograficznym; 61) w parze z oddziętą w układzie współrzędnych; 62) wygrana; sukces; 63) Salvador, malarz hiszpański; 64) powieść Alberta Camusa; 65) ciasto z twarogu; 66) na szczycie wulkanu

UDANY NOCNY TURNIEJ

W piątek 28 października 2022 r. na obiektach MOSiR-u w Mławie odbyła się kolejna edycja turnieju Joker Mława Cup. Organizatorami imprezy było Stowarzyszenie Joker Mława oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie.

Tym razem do rywalizacji w kategorii „open” przystąpiło 147 zawodników z 15 drużyn.

Zespoły podzielone były na trzy grupy. W każdej z nich o awans do kolejnej rundy walczyło 5 ekip. Mecze odbywały się na 3 boiskach jednocześnie i trwały po 15 minut. Do drugiej rundy awansowały po dwie ekipy z każdej grupy, czyli w sumie 6 zespołów. Poniżej prezentujemy ich dorobek.

P3. Body Club 12 pkt.
(bramki + 11, 11 strzelonych bramek)
P4. Fine Altech 7 pkt.
(bramki + 2)
P5. Marco 7 pkt. (bramki + 2)
P6. Południe Czosnów 7 pkt.
(bramki 0)

Dwa pierwsze zespoły, Tanatos i Joker Mława, uzyskały bezpośredni awans do półfinałów. Kolejne zespoły musiały walczyć o awans w meczach barażowych.

fol. Materiały organizatorów

Dziękuję serdecznie wszystkim osobom, które przyczyniły się do organizacji całego wydarzenia, szczególnie moim kolegom ze Stowarzyszenia Joker Mława, wszystkim pracownikom MOSiR Mława na czele z Panem Krzysztofem Butrynem oraz oczywiście wszystkim partnerom i sponsorom, dzięki którym mogliśmy się tak doskonale bawić oraz władzom lokalnym za wsparcie finansowe wydarzenia. Szczególne podziękowania

WYNIKI Grupa A

1. Joker Mława 12 pkt.
(bramki + 11)
2. Południe Czosnów 7 pkt.

Grupa B

1. Tanatos 12 pkt. (bramki + 20)
2. Fine Altech 7 pkt.

Grupa C

1. Body Club 12 pkt. (+11)
2. Marco 7 pkt.

Zgodnie z regulaminem zawodów, zespoły, które awansowały do drugiej rundy, utworzyły tzw. „grupę pucharową”. O kolejności w grupie decydował wynik osiągnięty w pierwszej rundzie, czyli punkty i zdobyte bramki w fazie grupowej. W ten sposób utworzona tabela wyglądała następująco:

Grupa pucharowa

- P1. Tanatos 12 pkt.
(bramki + 20)
- P2. Joker Mława 12 pkt.
(bramki + 11, 13 strzelonych bramek)

Mecze barażowe o wejście do półfinałów

Body Club – Południe
Czosnów 3-0
Marco – Fine Altech 1-1,
karne 5-4

Kolejnym etapem były mecze półfinałowe. Rozpędzony Tanatos nie dał szans chłopakom z Marko. Drugi półfinał był bardzo zacięty. Wydawało się, że Joker prowadzący 1-0 nie da sobie już odebrać zwycięstwa. Jednak Body Club zdołał wyrównać i o awansie decydowały rzuty karne. Te precyzyjniej wykonywali zawodnicy Jokera. Po udanych próbach Przemka Radziszewskiego i Kamila Głowackiego oraz doskonałych obronach Tadeusza Oleszkiewicza to oni cieszyli się z awansu do finału.

Półfinały

Tanatosv – Marco 6-0
Joker Mława – Body Club 1-1,
karne 2-1
Tadeusz Oleszkiewicz

bohaterem Jokera!
W meczu o trzecie miejsce Body Club zdecydowanie pokonał Marco 4-1.

mecz o III miejsce
Body Club – Marco 4-1

FINAL

W finale gospodarze imprezy dzielnie walczyli z mocną ekipą ze stolicy. Mecz zakończył się wynikiem 4-3 dla zespołu Tanatos. Długo utrzymywał się wynik 1-1. Przy stanie 1-2 Joker się odkrył i mocno zaatakował. Niestety dwie kontry i szybko zrobiło się 1-4. Chłopaki z Jokera wrócili do gry po bramkach Jarka Krystkiewicza i Kamila Głowackiego.

Zawodnicy Tanatosa zostali więc zasłużonymi zwycięzcami 3. edycji turnieju Joker Mława Cup. W nagrodę otrzymali okazały puchar oraz dwa bony po 500 zł na sprzęt sportowy.

Organizatorzy wręczyli również kilka nagród indywidualnych.

Poniżej prezentujemy najlepszych zawodników:

Król strzelców:
Bartłomiej Gołasiewicz
(Tanatos) – 13
Najlepszy zawodnik (MVP):
Konrad Różycki (Joker Mława)
Najlepszy bramkarz:
Krzysztof Raczkowski
(Body Club)
Top 5 players:
Bartosz Gwóźdź (Tanatos)
Tadeusz Oleszkiewicz
(Joker Mława)
Cezary Czernik (Body Club)
Marcin Kasza (Marco)
Patrik Traczyk (Tanatos)
Turbo Jokery:
Jarosław Krystkiewicz
(Joker Mława)
Dawid Szwarz (Body Club)
Marek Waśniewski (Body Club)
Krzysztof Stępka (Marco)

Po zakończeniu turnieju wszyscy uczestnicy oraz kibice mieli okazję wziąć udział w grillu integracyjnym.

— Cieszę się, że organizowany przez nas turniej cieszył się tak dużym zainteresowaniem. Już dawno

w Mławie nie było tak dużej amatorskiej imprezy piłkarskiej. Oprócz stałych „bywalców”, mam tu na myśli lokalne ekipy i zaprzyjaźnione zespoły z zewnątrz, pojawiło się tym razem kilka nowych amatorskich zespołów z okolic Mławy. Mam nadzieję, że kilka z nich, po tak udanych zawodach, będzie również dodatkowo zmotwowane i podejmie również kolejne wyzwanie, jakim będzie start w lokalnej lidze halówki. Jeśli chodzi o same zawody, to ja widzę same plusy: fajna pogoda, dużo grania, bardzo dobre sędziowanie przez chłopaków z Ciechanowa, fajna zdrowa, męska rywalizacja, sporo nagród indywidualnych. Dodatkowo bardzo udana integracja po zawodach. Wszyscy zgodnie powtarzali, że chcieliby częściej uczestniczyć w podobnych zawodach. Frekwencja była bardzo wysoka, więc wydaje się, że warto powtarzać tego typu imprezy w przyszłości.

kieruję również w stronę dzieci i młodzieży, naszych młodych „Jokerów”. Cieszę się, że udało nam się zaangażować nasze dzieci w organizację zawodów i tym samym zarażać ich trochę naszą pasją do sportu – skomentował prezes Stowarzyszenia Joker Mława Zbigniew Krystkiewicz.

Realizacja całego zadania o nazwie „Joker Mława Cup III – Otwarte Amatorskie Mistrzostwa Mazowsza w Piłkę Nożną”, którego pomysłodawcą i realizatorem było Stowarzyszenie Joker Mława, wspierana była ze środków z budżetu województwa mazowieckiego, ze środków z budżetu powiatu mławskiego oraz przez Mazowiecki Związek Piłki Nożnej. Honorowym Patronatem zawodów był Burmistrz Miasta Mława Sławomir Kowalewski oraz Prezes Mazowieckiego Związku Piłki Nożnej Sławomir Pietrzyk.

Informacja Stowarzyszenia
Joker Mława

GROT BUDOWLANI ŁÓDŹ PO RAZ DRUGI TRIUMFUJE W MŁAWIE

Za nami druga edycja Memoriału Grzegorza Morawskiego – turnieju siatkarskiego kobiet, w którym zmierzyły się ze sobą i zapewniły kibicom wspaniałe, emocjonujące sportowe widowisko drużyny ekstraklasy i I ligi polskiej siatkówki.

Po zwycięstwo sięgnęły w Mławskiej Hali Sportowej panie z Grotu Budowlanych Łódź – triumfatora ubiegłorocznej, premierowej odsłony wydarzenia.

Pierwszego dnia memoriału (piątek 21 października 2022 r.) naprzeciw siebie stanęły Grot Budowlani Łódź i LOS Nowy Dwór Mazowiecki (3:0) oraz KS Pałac Bydgoszcz i Radomka Radom (3:1).

Nazajutrz, w meczu o III miejsce, Radomka Radom triumfowała nad LOS-em Nowy Dwór Mazowiecki 3:0. W finale po złoto sięgnął Grot Budowlani Łódź, pokonując KS Pałac Bydgoszcz 3:0. Ten ostatni natomiast uzyskał tytuł najsympatyczniejszej drużyny turnieju.

Po zakończeniu emocjonujących rozgrywek przyznano także nagrody indywidualne. Ich laureatkami zostały:

- Monika Fedusio – najlepsza przyjmująca;
- Julia Kąkol – najlepsza atakująca;
- Justyna Łysiak – najlepsza libero;
- Anna Lewandowska – najlepsza środkowa (KS Pałac Bydgoszcz);
- Paulina Bałdyga – najlepsza rozgrywająca (KS Pałac Bydgoszcz);
- Pola Nowakowska – MVP turnieju (KS Pałac Bydgoszcz).

Organizatorami II Memoriału Grzegorza Morawskiego były Miasto Mława, Polska Liga Siatkówki, Klub Sportowy Zawkrze Mława, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie, Starostwo Powiatowe w Mławie, Mławska Hala Sportowa oraz Miejski Dom Kultury w Mławie.

MEMORIAŁ
JEST
POŚWIĘCONY
PAMIĘCI
GRZEGORZA
MORAWSKIEGO
– ZMARŁEGO
W 2020 R.
PREZESA
KLUBU
SPORTOWEGO
ZAWKRZE
MŁAWA.

Memoriał jest poświęcony pamięci Grzegorza Morawskiego – zmarłego w 2020 r. Prezesa Klubu Sportowego Zawkrze Mława, członka Rady Sportu Miasta Mława oraz Mławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, zasłużonego działacza sportowego i społecznego, kibica i pasjonata siatkówki.

W 2017 roku został odznaczony przez burmistrza Sławomira Kowalewskiego medalem Zasłużony dla Miasta Mława. Rok wcześniej, podczas Gali Sportu 2016 roku, Burmistrz Miasta Mława nadał mu tytuł Pasjonat Sportu.

Więcej zdjęć z II Memoriału Grzegorza Morawskiego na profilu facebookowym Miasto Mława.